

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

**Akkrediterings-
rapport**

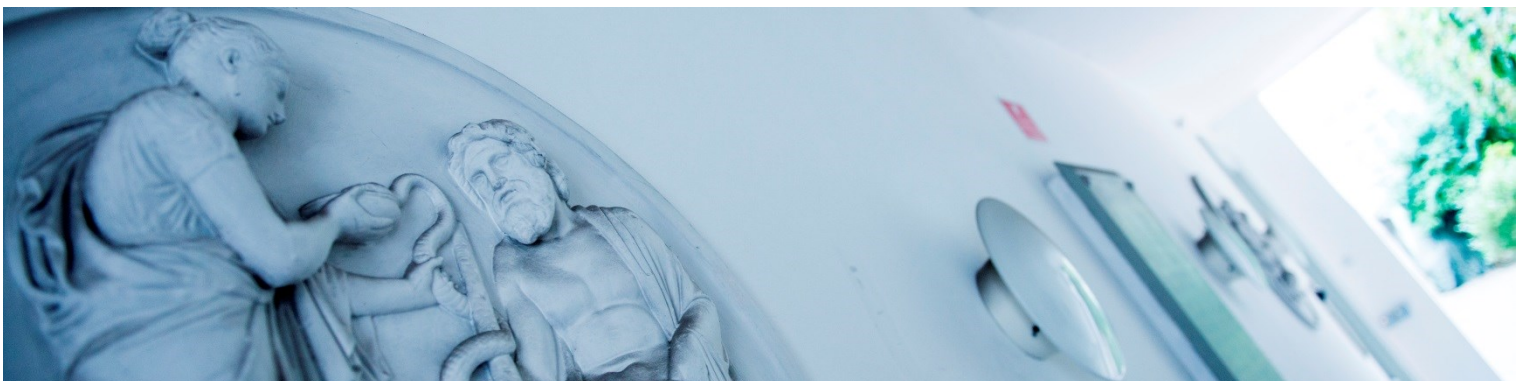
2017

EKSISTERENDE UDDANNELSE

BACHELORUDDANNELSE I ISCENESÆTTELSE

**DEN DANSKE SCENEKUNSTSKOLE,
KØBENHAVN OG AARHUS**

Den kunstneriske bacheloruddannelse i iscenesættelse, Den Danske Scenekunstscole, København og Aarhus

16/058770-09

Oktober 2017

Publikationen er offentliggjort elektronisk på www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indstilling	4
Begrundelse for indstilling	4
Akkrediteringspanelet	5
I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde.....	5
Grundoplysninger.....	6
Uddannelsesetal	6
Uddannelsens mål for læringsudbytte.....	6
Uddannelsens struktur.....	8
Kriterium I: Behov og relevans.....	9
Kriterium II: Videngrundlag.....	13
Kriterium III: Mål for læringsudbytte.....	19
Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse.....	25
Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling	32
Om akkrediteringen	38
Sagsbehandling.....	39
Dokumentation – samlet oversigt	39

Indstilling

Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) indstiller den kunstneriske bacheloruddannelse i iscenesættelse på Den Danske Scenekunstskole (DDSKS) i København og Aarhus til:

Positiv uddannelsesakkreditering

Begrundelse for indstilling

Den kunstneriske bacheloruddannelse i iscenesættelse (herefter uddannelsen) er en treårig uddannelse med fem linjer: instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst, der er forbundet af en fællesfaglig forståelse af iscenesættelse som kompetenceområde. Uddannelsen er en samling af fem tidligere selvstændige uddannelser, instruktion, scenografi, lys og lyd, der var fireårige uddannelser, samt dramatisk skrivekunst, der var en treårig uddannelse. Med den nye studieordning fra 2016 er de samlet i én uddannelse med en række fællesfag og linjespecifikke fag. Uddannelsen udbydes i København og Aarhus, hvor linjerne i instruktion, scenografi, lys og lyd er placeret på DDSKS i København, og linjen i dramatisk skrivekunst er placeret på DDSKS i Aarhus. Uddannelsen er baseret på et såkaldt dobbelt videngrundlag, hvor kunstnerisk praksis og kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) er de primære videnelementer, og hvor forskningsbaseret viden inddrages i de enkelte fagelementer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens dimittender i tilstrækkelig grad kommer i relevant beskæftigelse, og at DDSKS til stadighed har fokus på at monitorere dimittendernes beskæftigelsessituation via årligt opgjorte ledighedstal og dimittendundersøgelser hvert tredje år. Uddannelsesledelsen, herunder rektor, indgår i en tæt dialog med aftagere og interessenter – både uformelt via dimittendkontakt, eksterne undervisere mv. og via formaliserede fora og kilder såsom aftagerpanelmøder og -beretninger og dimittendundersøgelser, som føder ind i udviklingen af uddannelsens studieordning, læringsmål og tilrettelæggelse. DDSKS' aftagerpanel består af medlemmer med profiler, der er relevante for uddannelsen, og de bidrager aktivt med input til uddannelsens udvikling.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen bygger på et solidt videngrundlag med en uddannelsesleder og nogle linjeansvarlige og fastansatte undervisere, der for størstedelens vedkommende driver eller er involveret i KUV-projekter. Samlet set bidrager den faste underviserstab med en bred vifte af KUV-projekter og kunstnerisk praksis, som tilflyder uddannelsen. Der er også et stort antal eksterne undervisere på uddannelsen, der bl.a. er med til at sikre viden fra praksis. Uddannelsens fastansatte og eksterne undervisere anvender deres virke aktivt i undervisningen, hvor de studerende enten introduceres til eller direkte inddrages i udviklingsvirksomhed og/eller praksis. De studerende har gode muligheder for kontakt til underviserne.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til kravene i typebeskrivelsen for kunstneriske bacheloruddannelser og i bekendtgørelse om uddannelse ved Den Danske Scenekunstskole. Der er progression i uddannelsen, og fagelementernes læringsmål korresponderer med uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Adgangsgrundlaget for uddannelsen består af en optagelsesprøve, der indeholder tre prøver, hvoraf de to første er forskellige for hver linje, hvilket er med til at sikre sammenhæng mellem adgangsgrundlaget og uddannelsens mål for læringsudbytte.

Akkrediteringspanelet vurderer ligeledes, at uddannelsen er tilrettelagt som et fuldtidsstudium, og at undervisningens tilrettelæggelse understøtter de studerende i opnåelsen af uddannelsens læringsmål ved at bygge på relevante tekster, teorier og arbejdsformer. Panelet vurderer dog kritisk, at der i praksis er uklarhed med hensyn til opnåelsen og udprøvningen af fagelementernes læringsmål.

Akkrediteringspanelet vurderer, at undervisningen er pædagogisk kvalificeret. DDSKS har iværksat en række tiltag med henblik på at styrke underviserens pædagogiske kompetenceudvikling, bl.a. indførelse af et pædagogikum, hvor foreløbigt 3 af uddannelsens 14 faste undervisere har deltaget i 2016/17, og det samme antal forventes at deltage i 2017/18. Panelet vurderer dog kritisk, at de eksterne undervisere, der regelmæssigt og tilbageven-

dende bidrager til undervisningen på uddannelsens respektive linjer, ikke bliver informeret og eventuelt inddraget systematisk i de løbende drøftelser, underviserne har om uddannelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er indlejret i DDSKS' kvalitetssikringssystem, hvor der løbende bliver indsamlet og behandlet relevant information om fx dimittendernes ledighed, og hvor der bliver gennemført midtvejs- og slutevalueringer. Information fra alle uddannelsens linjer samles hos den uddannelsesansvarlige, der har det overordnede ansvar for uddannelsen.

Akkrediteringspanelet bemærker, at kvalitetssikringssystemet er nyt, og derfor er det ikke alle elementer, der er gennemprøvet. DDSKS har fx udviklet et koncept for periodiske evalueringer med inddragelse af eksterne interessenter, som endnu ikke er afprøvet. Den første evaluering gennemføres i 2019.

Akkrediteringspanelet

Denne rapport er udarbejdet af AI i samarbejde med et akkrediteringspanel, som er nedsat til lejligheden. Panelet er sammensat, så medlemmerne har indgående viden om uddannelsens fagområder, uddannelsesrettelæggelse og -gennemførelse og forholdene på arbejdsmarkedet. Panelet består af:

- Thomas Mirstam, prodekan og lektor i lysdesign ved Stockholms dramatiska högskola på Stockholms konstnärliga högskola. Thomas Mirstam har siden 2001 haft ansvaret for samtlige scenekunstprogrammer på Stockholms dramatiska högskola (tidligere Dramatiska institutet). Han har arbejdet som freelancelysdesigner med produktioner inden for bl.a. dans, teater, musik og opera.
- Ragnhild Karin Thoring, lektor i teaterfag. Ragnhild Karin Thoring er cand.philol. med hovedfag i teatervidenskab fra Universitetet i Oslo og har studeret alexanderteknik ved Constructive Teaching Centre i London. Hun har undervist i method acting og i teaterfag på det, der i dag er Universitetet i Stavanger, og hun har erfaring med dramaturgi og teaterinstruktion. Ragnhild Karin Thoring var i 2014 medlem af akkrediteringspanelet i forbindelse med den norske akkreditering af bacheloruddannelserne i personinstruksjon og regi samt skuespillerfag ved NSKI Høyskole.
- Vibeke Windeløv, teaterdirektør på Betty Nansen Teatret. Vibeke Windeløv har arbejdet som filmproducent i 40 år og har bl.a. været med til at skabe et af Danmarks største produktionsselskaber, Zentropa. Hun har produceret en række af de danske film, der har vundet internationale priser, og har også siddet i juryen for bl.a. Sundance Film Festival. Hun har kendskab til det kunstneriske uddannelsesområde, da hun bl.a. er eks-ternt udpeget medlem i Skolerådet ved Det Kongelige Danske Kunstakademi og tidligere formand for aftenpanelet ved Den Danske Filmskole.
- Daniel Sala Fladmose Madsen, studerende ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (DKDM). Daniel Sala Fladmose Madsen har en bachelorgrad i komposition. Han er næstformand for studienævnet, medlem af konservatorierådet og formand for studenterrådet ved DKDM.

Akkrediteringspanelet har været i høring hos institutionen, som har haft mulighed for at gøre indsigelse, hvis der var tvivl om panelmedlemmernes habilitet. Alle panelmedlemmerne har underskrevet en habilitetserklæring og en erklæring om tavshedspligt.

I UddannelsesGuiden er uddannelsen beskrevet på følgende måde

---

"På uddannelsen uddanner du dig på et af iscenesættelsens 5 områder: scenografi, sceneinstruktion, dramatisk skrivekunst, lys eller lyd. Du får redskaber til at indgå kunstnerisk i skabelsen af scenekunst: Fra udviklingen af et værk over realisering og den endelige forestilling for et publikum.

Du udvikler undervejs i uddannelsen din evne til at bruge forskellige kunstneriske metoder og skabe værker med håndværksmæssig og teknisk kvalitet. Du specialiserer dig på den linje, du har valgt og får samtidig redskaber til at arbejde på tværs med de andre faggrupper.

Som færdiguddannet kan du arbejde på teatre, tv-stationer, filmproduktioner, kultur- og musikbuse afhængigt af hvilket speciale, du har valgt."

(www.ug.dk).

Denne beskrivelse er kun gengivet i rapporten til almen introduktion. Teksten indgår ikke i vurderingsgrundlaget.

Grundoplysninger

Udbudssted

Uddannelsen bliver udbudt i København og Aarhus.

Sprog

Undervisningen foregår på dansk.

Hovedområde

Uddannelsen hører under det kunstneriske hovedområde.

Uddannelsesstat

Uddannelser og udbud	2014	2015	2016
Antal nye studerende optaget på uddannelsen de seneste tre år	8	8	14
Antal indskrevne studerende de seneste tre år	38	38	38
Antal dimittender de seneste tre år	8	8	14

Antal undervisere i seneste undervisningsår: 10 fastansatte undervisere.

Antal årsværk i seneste undervisningsår: 3,25.

Uddannelsens mål for læringsudbytte

Viden og forståelse:

- Have kunstnerisk baseret viden om scenekunstneriske metoder inden for såvel faglig praksis som kunstnerisk udviklingsarbejde, samt videnskabelig viden inden for relevante dele af fagområdet.
- Kunne forstå og reflektere over egen og andres scenekunstneriske praksis gennem anvendelse af relevant videnskabelig teori, og kunne bruge denne viden i scenekunstnerisk sammenhæng.
- Have viden om og erfaring med forskellige typer af samarbejde i kollektive kunstneriske processer, samt kunne reflektere over hvordan valg af arbejdsformer påvirker det endelige værk.

Færdigheder

- Kunne anvende kunstneriske og relevante videnskabelige metoder og redskaber i kunstneriske skabelsesprocesser, samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet iscenesættelse i almindelighed og linjefagligheden i særdeleshed.
- Kunne anvende kunstneriske og håndværksmæssige teknikker og redskaber i forskellige

- professionelle sammenhænge inden for området iscenesættelse i almindelighed og for linjefagligheden i særdeleshed.
- c) Kunne vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller.
  - d) Kunne formidle kunstneriske udtryk og faglige problemstillinger til både fagfæller og ikke-specialister.

Kompetencer

- a) Kunne skabe scenekunstneriske værker inden for iscenesættelsesområdet med særligt fokus på egen linje.
  - b) Udtrykke og realisere egne idéer, samt identificere, formulere og løse kunstneriske problemer alene og i forskellige samarbejdsrelationer.
  - c) Kunne gennemføre opgaver inden for en given økonomi og tidsramme.
  - d) Kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge, især relateret til udvikling af scenekunstneriske værker.
  - e) Selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang.
  - f) Kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.
- (Redegørelse inkl. bilag, s. 47-48).

Uddannelsens struktur

Første år					
Sem.	Modul		Fagelement	ECTS	
Første	1	Scenekunstnerisk fundament	Fagligt fundament	5	
			Kunstnerisk udviklingsarbejde (KUA) I	5	
			Projekt og kontekst	5	
	Linjemoduler I	2a	Scenografi I	Billede og rum	5
				Lys og mørke	5
				Krop, kostume og tekstil formgivning I	5
		2b	Instruktion I	Improvisation, analyse og scenisk handling	10
				Scenisk analyse og procesledelse	5
		2c	Lyd I	Sceneteknisk fundament	5
				Tværfaglig etude	5
				Introduktion til elektroakustik og lyddesign	5
		2d	Lys I	Sceneteknisk fundament	5
				Tværfaglig etude	5
				Lysteknik	5
		2e	Dramatisk skrivekunst I	Skriftpraksis I	5
Sprog, rum og krop	5				
Fortælling og struktur	5				
Andet	3	Scenekunstneriske tilgange I	Dramatiske tilgange	5	
			Performative tilgange	5	
			Filosofi, dramaturgi og teaterhistorie	5	
	4	Scenekunstnerisk praksis I	Proces og samarbejde	5	
			Førsteårs-projekt	10	
Andet år					
Tredje	Linjemoduler II	5a	Scenografi II	Tid, sted, karakter	5
				Artefakt	5
				Krop, kostume og tekstil formgivning II	5
		5b	Instruktion II	Fra koncept til realisering	5
				Kunstnerisk dialog	5
				Idé og koncept, ledelse	5
		5c	Lyd II	Avanceret elektroakustik og rumliggørelse	5
				Avanceret lyddesign	5
				Real-time performance	5
		5d	Lys II	Projektionsdesign	5
				Video og projektionsteknik	5
				Interaktivitet	5
	5e	Dramatisk skrivekunst II	Skriftpraksis II	5	
Kontekst, form og indhold			10		
Fjerde	6	Tværgående kunstnerisk undersøgelse (TKU)	TKU (research)	5	
			TKU (udkomme)	5	
			Entrepenørskab	5	
			Scenekunstnerisk metode	5	
			Scenekunstnerisk projekt	5	
Fjerde	7	Scenekunstneriske tilgange II	Teori af relevans for metoden	5	
			Udviklingsorienterede scenekunstneriske tilgange	5	
			Kunstnerisk udviklingsarbejde (KUA) II	10	
	8	Scenekunstnerisk praksis II			
Tredje år					
Femte	9	Selvprogrammeret periode	Selvprogrammeret periode	15	
	10	Kunstnerisk udviklingsprojekt	Kunstnerisk udviklingsprojekt	15	
Sjette	11	Forberedelse, Afgang	Projektrelateret undervisning	5	
			Forberedelse afgang	10	
	12	Scenekunstnerisk praksis II, afgang	Afgangprojekt	15	

(Redegørelse inkl. bilag s. 52)

Kriterium I: Behov og relevans

Uddannelsen er relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov.

Uddybning:

- dimittenderne finder relevant beskæftigelse eller videre uddannelse,
- institutionen indgår i en løbende dialog med aftagere og andre relevante interessenter med henblik på fortsat at sikre uddannelsens relevans på arbejdsmarkedet.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens dimittender ikke har et ledighedsproblem, og at uddannelsens dimittender finder relevant beskæftigelse inden for kompetenceområdet iscenesættelse.

Akkrediteringspanelet vurderer, at institutionen foretager løbende monitorering af ledigheden via nøgletal, og at den kvalitativt følger dimittender fra uddannelsens fem linjer. Institutionen gennemfører desuden dimittendundersøgelser hvert tredje år.

Akkrediteringspanelet vurderer, at institutionen indgår i en løbende relevant dialog om uddannelsen med aftagere, bl.a. via institutionens aftagerpanel, og andre relevante interessenter, som aktivt bidrager til uddannelsens udvikling. Institutionen har desuden foretaget en omverdensanalyse, som bl.a. har dannet grundlag for uddannelsens overgang og udvikling til en kunstnerisk bacheloruddannelse og hermed for den nuværende struktur og studieordning.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Finder dimittenderne relevant beskæftigelse eller videre uddannelse?

Uddannelsen i iscenesættelse har eksisteret i sin nuværende treårige form og struktur siden 2016, hvorfor de fleste oplysninger om dimittendernes ledighed og beskæftigelse findes blandt dimittender fra de tidligere særskilte uddannelser inden for iscenesættelsesfagområdet, dvs. instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst.

DDSKS oplyser, at ledighedsgraden¹ for dimittender, som er uddannet inden for iscenesættelsesområdet, er på 18,7 % et år efter endt uddannelse og falder yderligere tre år og fem år efter dimission til hhv. 17,2 % og 11,4 %. Ledighedstallene dækker over en samlet population på hhv. syv, ni og ni dimittender, dvs. at der er tale om meget små dimittendårgange (redegørelse inkl. bilag, s. 11). Dette fremgår af tabellen nedenfor. Sammenligningsgrundlaget er fastlagt og leveret af Kulturministeriet og udgøres af den dobbelte (2 x) bruttoledighed for dimittender inden for humaniora², hvilket også fremgår af tabellen nedenfor.

¹ Danmarks Statistik definerer ledighedsgrad på følgende måde: ”En ledighedsgrad (i året) på 1000 betegner 37 timers ledighed pr. uge i et helt år. En dimittend kan derfor have en ledighedsgrad på mellem 0 og 1000. Når tallet summeres, tæller man i enheder af fuldtidsledige. Det er dette tal, man benytter til beregning af ledighedsprocenten.” (Redegørelse inkl. bilag, s. 93).

² Sammenligningsgrundlaget (2 x ledighedsgrad for dimittender inden for humaniora) fremgår af *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser* (akkr.dk/vejledning). DDSKS har indhentet oplysningerne fra Danmarks Statistik via Kulturministeriet (supplerende dokumentation).

Tabel 1

Ledighedsgraden hhv. 1, 3 og 5 år efter dimission	1 år (4 kvartaler) efter dimission (årgang 2012)	3 år (12 kvartaler) efter dimission (årgang 2011)	5 år (20 kvartaler) efter dimission (årgang 2010)
Iscenesættelse*	18,7 % (7)	17,2 % (9)	11,4 % (9)
Sammenligningsgrundlag: Det humanistiske hovedområde, ledighedsgrad x 2	53 %	18,4 %	12 % (6 % x 2)

* Da Danmarks Statistik anvender en diskretionsgrænse på fem personer, er tallene for iscenesættelse ikke opdelt efter linjer (redegørelse inkl. bilag, s. 11-12).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at ledigheden for uddannelsen i iscenesættelse ligger under niveauet i sammenligningsgrundlaget.

Akkrediteringspanelet spurgte under besøget om, hvorvidt DDSKS har mulighed for løbende at få både ledighedstal for uddannelsen og oplysninger om dimittendernes ledighed fordelt på uddannelsens fem linjer. Hertil svarede institutionen, at man p.t. er i gang med en dialog med Danmarks Statistik med henblik på fremover at kunne fremskaffe ledighedstal på uddannelsesniveau årligt, da der p.t. køres særkørsler. Derudover foretager institutionen selv kvalitative undersøgelser og ringer rundt med henblik på at afdække dimittendernes beskæftigelsessituation, hvilket også vil være nødvendigt for at få et billede af udviklingen for dimittenderne fra de enkelte linjer.

Med hensyn til, hvorvidt beskæftigelsen er relevant for uddannelsens dimittender, henviser DDSKS til oplysninger fra institutionens dimittendundersøgelser, der gennemføres hvert tredje år. Akkrediteringspanelet har haft lejlighed til at se undersøgelsen fra 2016, hvor svarprocenten er 75. Af undersøgelsen fremgår det bl.a., at 95 % af alle undersøgelsens respondenter, dvs. på tværs af uddannelser, har haft lønnet arbejde inden for deres fagområde efter endt uddannelse.

DDSKS henviser desuden til oplysninger fra kulturstatistikken, der opgøres og udgives årligt af Slots- og Kulturstyrelsen, og som indeholder uddannelsesinstitutionernes dimittendledighed. Af kulturstatistikken fremgår det, at dimittenderne fra de scenekunstneriske uddannelser i 2016 havde en gennemsnitlig erhvervsindkomst på 342.323 kr. Kulturstatistikken opgøres dog ikke på uddannelsesniveau.

Dimittendundersøgelsen fra 2016 viser, at 79 % af dimittenderne fra de uddannelser, der fra august 2016 er samlet som linjer under uddannelsen i iscenesættelse (instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst), svarer, at de lever af lønnet arbejde inden for deres fagområde. 14 % svarer, at de i overvejende grad lever af lønnet arbejde inden for fagområdet, mens 6,6 % svarer, at de tjener halvdelen eller mindre af deres indkomst gennem ikke-fagrelevant beskæftigelse (redegørelse inkl. bilag, s. 14). Dimittendundersøgelsen indeholder også oplysninger om, hvor dimittenderne bliver fastansat. Heraf fremgår det, at Det Kongelige Teater, Aalborg Teater og Teater Momentum p.t. har fastansat dimittender inden for instruktion, lys og scenografi. Generelt er andelen af dimittender, der bliver fastansat (til forskel fra projektansat) efter endt uddannelse, dog kun på 18 % (redegørelse inkl. bilag, s. 176).

DDSKS redegør for, at institutionen har indgået en rammeaftale med Kulturministeriet for perioden 2016-18, der sigter mod at ”styrke sammenhængen mellem udbuddet af uddannelser og arbejdsmarkedets behov” (redegørelse inkl. bilag, s. 113). I forbindelse hermed har institutionen foretaget en analyse af uddannelsernes beskæftigelsesniveau og udarbejdet en handlingsplan med henblik på en ny fordeling af studieårsværk, hvor der er taget aktivt stilling til optaget på institutionens uddannelser i lyset af behov og beskæftigelse. For uddannelsen i iscenesættelse betyder det, at optaget stort set fastholdes på det hidtidige niveau, hvor der optages det, der svarer til to studerende på hver linje, dvs. ti i alt. Den eneste ændring er en lille opjustering af optaget af studerende på linjen i dramatisk skrivekunst, hvor der på den tidligere uddannelse blev optaget tre studerende hvert tredje år (redegørelse inkl. bilag, s. 113-116). Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at behov og relevans tages i betragtning i forbindelse med fastsættelsen af optaget på uddannelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af ovenstående, at dimittenderne fra iscenesættelse finder relevant beskæftigelse, og at institutionen til stadighed har fokus på fremover at monitorere og undersøge udviklingen med hensyn til beskæftigelsessituationen for uddannelsens dimittender.

Arbejder institutionen løbende med, at uddannelsen er relevant i forhold til kunst- og kulturlivets behov?

DDSKS peger på flere fora for og kilder til dialog med aftagere og interessenter for institutionens uddannelser, herunder uddannelsen i iscenesættelse. Akkrediteringspanelet hæfter sig navnlig ved følgende:

- DDSKS' aftagerpanel
- Dialogen med eksterne undervisere, dimittender og dimittendundersøgelserne.

DDSKS har et aftagerpanel, som dækker alle institutionens fem uddannelser. Kulturministeren udpeger formanden. Rektor og formanden udpeger sammen de øvrige medlemmer efter drøftelse med Kulturministeriet. Aftagerpanelet afholder mindst fire møder om året (to gange pr. semester) (redegørelse inkl. bilag, s. 16). Rektor og administrationschefen samt øvrige relevante undervisere og uddannelsesansvarlige deltager også i møderne. Akkrediteringspanelet har haft lejlighed til at se referater fra tre aftagerpanelmøder i 2016. Proceduren for dialogen med aftagerpanelet gennemgås under kriterium V.

Det aktuelle aftagerpanel består af følgende medlemmer:

- Rikke Juellund, scenograf (formand)
- Jens August Wille, teaterchef på Odense Teater
- Trine Dyrholm, skuespiller
- Tina Tarpgaard, danser og koreograf
- Pernille Plantener Holst, teaterchef på Det lille Turnéteater
- Morten Kirkskov, skuespilchef på Det Kongelige Teater
- Karoline Leth, producer, DR Fiktion.

Aftagerpanelet udarbejder en årlig beretning til DDSKS, som bl.a. indgår i institutionens årsrapport, hvor der redegøres for, hvordan der er blevet fulgt op på anbefalingerne (redegørelse inkl. bilag, s. 16).

Akkrediteringspanelet har set tre referater fra aftagerpanelmøder i 2016. Af referaterne fremgår det, at studieordningen for iscenesættelse bl.a. har været genstand for drøftelse på aftagerpanelmødet 27. januar 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 223-225). DDSKS oplyser, at aftagerpanelet havde en række væsentlige pointer på tværs af studieordningerne og med hensyn til de specifikke studieordninger, som efterfølgende er indgået i udarbejdelsen af de endelige studieordninger og i tilrettelæggelsen af uddannelserne. Med hensyn til iscenesættelse drøftede man bl.a. integrationen af dramatisk skrivekunst i uddannelsen, herunder om linjens navn var dækkende. Herudover diskuterede man konsistens i læringsmålene på tværs af uddannelserne og tydeliggørelse af uddannelsernes fokus på forskellige formater (redegørelse inkl. bilag, s. 16 og 223-225).

DDSKS oplyser, at man på aftagerpanelmødet i november drøftede beskæftigelsesstatistik og dimittendundersøgelsen fra 2016. Aftagerpanelet opfordrede her bl.a. til, at DDSKS i højere grad undersøger de typer af beskæftigelse, der ligger i periferien af de faglige kerneområder (redegørelse inkl. bilag, s. 16). DDSKS oplyser, at aftagerpanelet fra efteråret 2016 vil gennemgå de fem uddannelsers struktur og opbygning, og at panelet er startet med uddannelsen i skuespil.

Akkrediteringspanelet noterer sig, at fremmødet til de tre aftagerpanelmøder var stort, og at alle uddannelser blev behandlet på møderne.

Aftagerpanelet har ligeledes bidraget til DDSKS' omverdensanalyse fra 2015 med henblik på at identificere behov og forventninger med hensyn til institutionens uddannelser. Denne analyse behandler bl.a., hvordan scene-kunstbranchens rammevilkår ser ud og potentielt udvikler sig, herunder de økonomiske rammer og kulturbevil-

linger til scenekunsten, publikumsanalyse og -efterspørgsel samt den teknologiske udvikling (redegørelse inkl. bilag, s. 201-222). Analysen har bl.a. dannet baggrund for og bidraget til arbejdet med udviklingen af uddannelsen i iscenesættelse, den nye studieordning, struktur og samlede mål for læringsudbytte.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at aftagerpanelet er et velfungerende forum, der giver uddannelsesledelsen sparring, og som har bidraget og fortsat bidrager aktivt til uddannelsens udvikling via de faste møder og de årlige beretninger.

En anden kilde til information er, som tidligere nævnt, uddannelsens dimittender og de dimittendundersøgelser, der gennemføres hvert tredje år. DDSKS oplyser, at uddannelsesledelsen og underviserne generelt har en meget tæt kontakt til dimittenderne og følger deres karriere. ”Denne viden bruges af uddannelsesledelsen og underviserne til at vejlede de studerende gennem uddannelsen.” (Redegørelse inkl. bilag, s. 16). Akkrediteringspanelet har set flere eksempler på uddannelsesnære og indholdsmæssige ændringer, som er udsprunget af dialog med og efterspørgsel fra aftagere og dimittender, herunder et nyt fagelement om entreprenørskab (5 ECTS-point) samt to fagelementer inden for tværgående kunstnerisk undersøgelse (i alt 10 ECTS-point) (redegørelse inkl. bilag, s. 17).

Akkrediteringspanelet vurderer, at DDSKS generelt følger uddannelsens dimittender tæt, og at de tilbagevendende dimittendundersøgelser hvert tredje år er med til at formalisere tilbagemeldingerne.

Akkrediteringspanelet vurderer, at DDSKS er i tæt og reflekteret dialog med aftagere og interessenter – både uformelt via dimittendkontakt, eksterne undervisere mv. og via formaliserede fora og kilder såsom aftagerpanel-møder og -beretninger og dimittendundersøgelser. Panelet konstaterer, at denne flerhed af kilder sammen med en omverdensanalyse har bidraget aktivt til processen med hensyn til udviklingen af uddannelsens studieordning, læringsmål, indhold og tilrettelæggelse.

Kriterium II: Videngrundlag

Uddannelsen er baseret på det videngrundlag, som følger af reglerne for uddannelsen.

Uddybning:

- uddannelsen er tilknyttet et relevant fagligt miljø, hvor underviserne samlet set lever op til de krav til kvalifikation og kompetencer, der følger af reglerne for uddannelsen,
- uddannelsen er baseret på ny viden og tilrettelægges af undervisere, der deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forsknings- eller udviklingsmiljøer,
- de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen baserer sig på relevante og solide faglige miljøer inden for iscenesættelse, herunder uddannelsens fem fagområder: instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skriveteknik. Uddannelsen baserer sig på et såkaldt dobbelt videngrundlag med kunstnerisk udviklingsvirksomhed (KUV) og kunstnerisk praksis som de bærende videnelementer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen baserer sig på ny og relevant viden. Uddannelsen tilrettelægges af en uddannelsesansvarlig og en linjeansvarlig for hver linje. Fire af de linjeansvarlige har solid erfaring med KUV og fra kunstnerisk praksis, mens den linjeansvarlige for lys har erfaring fra kunstnerisk praksis. Dertil kommer et større antal eksterne undervisere, som primært er udøvende inden for deres respektive genrer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende har en meget tæt løbende kontakt til de linjeansvarlige og med underviserne, og at de bliver introduceret til og inddraget i udviklingsvirksomhed og praksis via undervisning og vejledning og via deres egne projekter.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsen et videngrundlag af tilstrækkelig kvalitet?

Uddannelsen i iscenesættelse baserer sig på et såkaldt dobbelt videngrundlag, forstået på den måde, at uddannelsen baserer sig på både kunstnerisk praksis og KUV. Viden fra kunstnerisk praksis fylder meget og tillægges stor vægt på uddannelsen, hvorfor der også benyttes et stort antal eksterne undervisere på alle uddannelser. Dertil kommer inddragelse af forskningsbaseret viden, som DDSKS beskriver, kan komme i spil inden for viden- og refleksionsfag såsom dramaturgi, kunst- og kulturteori, ledelse og entreprenørskab samt pædagogik og formidling (redegørelse inkl. bilag, s. 239).

DDSKS oplyser, at viden fra praksis inddrages gennem hele uddannelsen, mens vægtningen af viden fra KUV er stigende, jo længere hen på uddannelsen de studerende når. Den tværgående kunstneriske undersøgelse (TKU) på 3. semester (10 ECTS-point) og det kunstneriske udviklingsprojekt (15 ECTS-point) på 5. semester tager for alle uddannelsers vedkommende udgangspunkt i KUV (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

DDSKS abonnerer på den officielle definition af KUV, der slår fast, at KUV er en ”integreret del af en kunstnerisk proces, der fører frem til et offentligt tilgængeligt resultat og ledsages af en refleksion over såvel processen som præsentationen af resultatet” (redegørelse inkl. bilag, s. 237 (definitionen fremgår også af AI’s vejledning)). Målet med KUV er, at den skal bidrage til den fortsatte udvikling af den kunstneriske praksis (redegørelse inkl. bilag, s. 237). DDSKS skønner, at der siden 2011 er gennemført ca. 20 projekter på institutionen inden for rammerne af KUV, hvis man bl.a. medtager aktiviteterne på Statens Teaterskole, som var en af de statsejede scenekunstsoler, der i 2015 blev lagt sammen med de øvrige statsejede og -støttede scenekunstsoler og blev til det, der i dag er DDSKS (redegørelse inkl. bilag, s. 238). DDSKS oplyser, at institutionen har indgået en rammeaftale

med Kulturministeriet, der angiver, at antallet af fagelementer på en uddannelse, der baserer sig på KUV, skal stige fra mindst to i 2016 til otte i 2018 (redegørelse inkl. bilag, s. 19).

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at DDSKS har fastlagt mål for udviklingen og styrkelsen af uddannelsernes videngrundlag, hvilket panelet bemærker i lyset af, at institutionen overgår fra at udbyde fireårige scene-kunstudannelser til at udbyde treårige kunstneriske bacheloruddannelser.

På uddannelsen i iscenesættelse driver næsten alle fastansatte undervisere KUV. Af bilagsmaterialet til DDSKS' redegørelse fremgår det, at der er 14 fastansatte undervisere, der er tilknyttet og bidrager eller vil bidrage til uddannelsen. Af de 14 er det kun to, der ikke driver eller er involveret i KUV-projekter (redegørelse inkl. bilag, s. 251-252).

Akkrediteringspanelet har haft lejlighed til at se og vurdere CV'er for 14 fastansatte undervisere, som er tilknyttet uddannelsen i iscenesættelse. Af CV'erne fremgår information om både undervisernes kunstneriske praksis og deres eventuelle deltagelse i eller ansvar for KUV-projekter (redegørelse inkl. bilag, s. 251-270). KUV-projekterne kan variere i størrelse, men fælles for dem er, at de lever op til den førnævnte definition.

I tabellen nedenfor oplystes de seks fastansatte undervisere, som driver KUV ifølge DDSKS. Det fremgår af tabellen, hvilke linjer de underviser på, og hvilke KUV-aktiviteter de er ansvarlige for eller deltager i, som det er beskrevet i CV'erne. Opgørelsen over uddannelseslederens og de linjeansvarliges KUV-aktiviteter følger i næste afsnit.

Tabel 2 – Fastansatte underviseres KUV-projekter

Fastansat underviser	Linje	KUV	Ansvarlig for eller deltager i KUV-projekter
Andreas Liebmann	Instruktion	Ja	Imaginations of a place Local specific forms of performing arts 2016 (påbegyndt)
Barbara Wilson	Scenografi	Ja	WØ608 – stedsspecifikke iscenesættelser En dialog mellem scenekunst og installationskunst. En performance med fem stedsspecifikke iscenesættelser som omdrejningspunkt 2013-15
Charlotte Munkso	Scenografi, instruktion	Ja	Hør lugter af ingenting Forestilling ledsaget af refleksion 2014 Looking for Courage (København/Kina) Værk ledsaget af refleksion 2015
Charlotte Østergaard	Scenografi	Ja	WØ608 – stedsspecifikke iscenesættelser En dialog mellem scenekunst og installationskunst. En performance med fem stedsspecifikke iscenesættelser som omdrejningspunkt 2013-15 Tekstilteknikker som kostumeformgivningspotentiale KUV-projekt i samarbejde med skræddersalen på DDSKS København 2016-17
Michael Breiner	Lys	Ja	Samtaler I Mørket Dialogisk undersøgelse af mørkets potentiale – både det fysiske, konkrete mørke og det personlige og symbolske mørke KUV-pilotprojekt 2015
Eddy Bogh Brixen	Lyd	Ja	Stemme i rum Undersøgelse af begrebet forståelighed i teatret. (Dette projekt har samtidig fungeret som pilotprojekt for det igangværende KUV-projekt: Stage, Speech and Perception).

(Redegørelse inkl. bilag, s. 251-270, og <https://ddsks.dk/da/>. Tabellen er udarbejdet af AI).

Ud over ovennævnte oplyser DDSKS, at to undervisere på linjen i dramatisk skrivekunst er involveret i KUV-projekter som samtale- og refleksionspartnere. Det drejer sig om Mia Mimi Flodager og Mette Borg. Sidstnævnte har været involveret i KUV-projektet Hiphop og kabaret som samtale- og refleksionspartner for underviser Henning Silberg (redegørelse inkl. bilag, s. 251-270).

På baggrund af beskrivelser af og offentligt tilgængeligt materiale om ovenstående KUV-projekter bemærker akkrediteringspanelet, at KUV-aktiviteterne er relevante for uddannelsens indhold.

Som et illustrativt eksempel herpå kan nævnes projektet WØ608 – stedsspecifikke iscenesættelser inden for scenografi, som underviserne Barbara Wilson og Charlotte Østergaard står bag. Her undersøges stedets og rummets betydning for iscenesættelsen, og hvad der skal til for at skabe forskellige typer af rum. Projektet forløb fra 2013 til december 2015 og bestod af visninger af installationer forskellige steder i København: i en park (i det offentlige rum), i en lejlighed, i et trafikknudepunkt mv.³ Projektet afsluttedes med en fremvisning af installationerne på DDSKS i december 2015, og den ledsagende refleksion over projektet samt metoder i forbindelse med projektet fremgår bl.a. af en video på DDSKS' hjemmeside (redegørelse inkl. bilag, s. 254 og 256, og DDSKS' hjemmeside⁴). Akkrediteringspanelet bemærker, at viden fra projektet om stedets og rummets betydning har relevans for bl.a. de linjespecifikke moduler scenografi I og II (på 1. og 3. semester), for fagelementerne billede og rum og tid, sted og karakter samt for uddannelsens fælles moduler scenekunstneriske tilgange I og tværgående kunstnerisk undersøgelse (TKU) (på 2. og 3. semester).

Et andet eksempel er projektet Stemme i rum inden for lydområdet, hvor forståelighed i teatret undersøges. Projektet har dannet grundlag for et større KUV-projekt, Stage, Speech and Perception (oversat til dansk: Scene, stemme og akustik), som er et igangværende projekt, hvor Det Kongelige Teater deltager som samarbejdspartner (redegørelse inkl. bilag, s. 257). På DDSKS' hjemmeside er en refleksion over projektet og metoder i forbindelse med projektet beskrevet og offentligt tilgængelig. Her beskrives projektet som en ”tværfaglig undersøgelse af hvad, publikum oplever, når de ”ikke kan høre”, hvad der bliver sagt fra scenen.” (DDSKS' hjemmeside⁵). Akkrediteringspanelet bemærker, at projektets genstandsfelt har relevans for det linjespecifikke modul lyd I og II på 1. og 3. semester, herunder alle de projekter med visninger i scenerum, som de studerende indgår i.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at ovenstående er eksempler på problemdrevet udviklingsvirksomhed, der bibringer scenekunsten refleksion og nye erkendelser, som er relevante for uddannelsen i iscenesættelse, især for faglighederne på linjerne scenografi og lyd, og som er med til at understøtte uddannelsens niveau.

Akkrediteringspanelet vurderer, at underviserens samlede KUV-arbejde er omfattende og favner bredt, hvilket vidner om et ambitiøst fagligt miljø. Flere har fået midler fra Kulturministeriets pulje, der understøtter KUV. Panelet bemærker desuden, at underviserne også står for en betydelig produktion inden for kunstnerisk praksis. Derudover bemærker panelet positivt, at der på uddannelsen også benyttes et stort antal eksterne undervisere fra branchen, hvilket beskrives med nøgletal nedenfor.

Akkrediteringspanelet har haft lejlighed til at se en opgørelse over, hvem der er de primære undervisere i uddannelsens forskellige fagelementer (redegørelse inkl. bilag, s. 271-283), og bemærker, at der er en god sammenhæng mellem underviserens kompetencer, herunder erfaring med KUV, og praksis og fagelementernes indhold. Konkrete eksempler på fagelementernes niveau, indhold og tilrettelæggelse beskrives under kriterium IV.

³ Visningerne og de løbende refleksioner over processen dokumenteres i videoer på en blog (selvstændigt indhentet information: blog om WØ608 – stedsspecifikke iscenesættelser: <http://charlobar.tumblr.com/> (besøgt maj 2016)).

⁴ Om WØ608 – stedsspecifikke iscenesættelser: <https://ddsks.dk/da/projekter/stedsspecifikke-iscenesaettelser>.

⁵ Om Stemme i rum: <https://ddsks.dk/da/projekter/stemme-i-rum-taleforstaelsens-tvaerfaglighed>.

Akkrediteringspanelet vurderer, at undervisergruppen besidder en solid erfaring fra kunstnerisk praksis, og at langt størstedelen af dem driver KUV. Sammen med de uddannelses- og linjeansvarlige udgør de et solidt miljø til dækning og understøttelse af uddannelsens videngrundlag.

Står relevante undervisere bag uddannelsen?

DDSKS oplyser, at ansvaret for uddannelsens tilrettelæggelse er placeret hos uddannelseslederen og de linjeansvarlige. Uddannelseslederen har det overordnede ledelsesansvar for udviklingen af uddannelsens faglige indhold og struktur samt for de fagelementer, som går på tværs af linjerne. De linjeansvarlige har ansvar for indhold og tilrettelæggelse af de fem linjer og refererer til uddannelseslederen (redegørelse inkl. bilag, s. 123).

P.t. er den linjeansvarlige for scenografi, Ralf Richardt Strøbech, også uddannelsesleder for hele uddannelsen, men DDSKS oplyser, at stillingen som linjeansvarlig for scenografi forventes besat i foråret 2017, således at Ralf Richardt Strøbech overgår til kun at bestride posten som uddannelsesleder (redegørelse inkl. bilag, s. 22).

Af nedenstående tabel fremgår en liste over de linjeansvarlige og de KUV-aktiviteter, som de står for eller er en del af.

Tabel 3 – Linjeansvarliges KUV-projekter

Linjeansvarlig	Linje	KUV	Ansvarlig for eller deltager i KUV-projekter
Inger Eilersen	Instruktion	Ja	Human Migration The project's ambition is to find ways and staging strategies to put the Performing Arts in dialogue with other fields of knowledge [...] (Støttet af Kulturministeriets KUV-pulje) 2016/17
Ralf Richardt Strøbech Uddannelsesleder for hele uddannelsen i iscenesættelse	Scenografi	Ja	Orlando/abstraktions-taxonomier Forestilling og KUV-projekt baseret på Virginia Woolfs roman <i>Orlando</i> 2011/12 Alt det andet og alle de andre/kunstneriske undersøgelser af publikum 2016 (påbegyndt)
Ulrik Gad	Lys	Nej	
Yann Coppier	Lyd	Ja	The Meaning of the Absurd – a Sonic Research The project is an attempt to realize new potentials for sound design as a performing art form, by shifting from technical innovation to dramaturgical innovation (Støttet af Kulturministeriets KUV-pulje) 2016
Sandra Theresa Buch	Dramatisk skrivekunst	Ja	Vidnesbyrdets Dramaturgi Fokus på dramatikerens kunstneriske praksis med interview- og researchmateriale 2014 Teatralitet i Tekst og Rum En tværfaglig undersøgelse af teatralitet i tekst og rum 2015

(Redegørelse inkl. bilag, s. 251-270. Tabellen er udarbejdet af AI).

Akkrediteringspanelet bemærker, at KUV-aktiviteterne er relevante for uddannelsen. Panelet kan fremhæve to projekter, der er eksempler på udviklingsvirksomhed, som udforsker grænserne for scenekunstneriske fagligheder, som er med til at udvide erkendelsen med hensyn til metoder og kunstneriske greb inden for iscenesættelse, og som er relevant for uddannelsens linjer. Fx projektet Human Migration, hvor linjeansvarlig Inger Eilersen med migration som genstandsfelt undersøger iscenesættelsesstrategier ved bl.a. at inddrage forskning inden for demografi og genetik (redegørelse inkl. bilag, s. 259-260). I projektet The Meaning of the Absurd undersøger linjeansvarlig Yann Coppier lyddesign som en selvstændig performativ kunstform, bl.a. ved brug af dramaturgisk metode (redegørelse inkl. bilag, s. 270).

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen tilrettelægges af linjeansvarlige og en uddannelsesleder, der generelt besidder ny, relevant viden og erfaring inden for fagområderne på uddannelsens linjer. Panelet vurderer på den baggrund, at det er relevante undervisere, der står bag uddannelsen.

Får de studerende kontakt til det faglige miljø og videngrundlaget?

Den overvejende andel af undervisningen i uddannelsens konstituerende obligatoriske fagelementer blev i 2016 varetaget af fastansatte undervisere.

Nedenstående tabel viser antallet af og årsværk for hhv. eksterne og fastansatte undervisere, fraregnet den tid, som underviserne bruger på andre uddannelser og på udviklingsarbejde.

Tabel 4

Iscenesættelse	Antal	Årsværk	Antal	Årsværk
	Fastansatte		Eksterne	
	10	3,58	177	4

(Redegørelse inkl. bilag, s. 22)

Akkrediteringspanelet bemærker, at det store antal eksterne undervisere vidner om, at man benytter mange gæsteforelæsere og -undervisere.

Nedenfor er oplyst oplysninger om antallet af studerende sammenholdt med antallet af og årsværk for fastansatte og eksterne undervisere.

Tabel 5

Antal finanslovsstuderende i 2015	37
Antal finanslovsstuderende pr. antal eksterne undervisere	$37/177 = 0,21$
Antal finanslovsstuderende pr. antal fastansatte undervisere	$37/10 = 3,7$
Antal finanslovsstuderende pr. årsværk for fastansatte undervisere	$37/3,58 = 10,34$

(Redegørelse inkl. bilag, s. 23)

Akkrediteringspanelet noterer sig, at forholdet mellem fastansatte såvel som eksterne undervisere og studerende er udtryk for en tæt kontakt mellem studerende og undervisere. Under besøget blev det desuden beskrevet, at de studerende får tilknyttet en konsulent, typisk i form af en underviser, til deres projekter. En studerende beskrev, at vedkommende benytter sin underviser/linjeansvarlige ”konstant”.

Dertil kommer, at de studerende kan gøre brug af produktionsenheden, der er lokaliseret i København, og som står til rådighed i forbindelse med realiseringen af sceniske projekter. Enheden består af ti årsværk fordelt på ti ansatte: en afdelingsleder, tre ansatte i skræddersalen, tre lyd- og lysteknikere og tre ansatte inden for konstruktion og materialer. DDSKS beskriver, at enheden har stor betydning for det faglige miljø på uddannelserne i scenekunstnerisk produktion og iscenesættelse, og at der arbejdes på i højere grad at integrere enheden i uddannelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 23).

Under akkrediteringspanelets besøg tilkendegav flere undervisere, både eksterne og fastansatte, at erfaringer fra kunstnerisk praksis og med KUV bliver italesat og tilflyder undervisningen. Der nævnes flere eksempler: En underviser fra lydlinjen deltog i et KUV-projekt, som handler om at høre og forstå det, der foregår i en forestilling, og de resultater, der kom ud af projektet, kan anvendes i undervisningen.. En anden ekstern underviser i instruktion beskrev, hvordan erfaringerne fra en opsætning på Det Kongelige Teater blev videreformidlet i forbindelse med den efterfølgende undervisning. En tredje underviser oplever, at de studerende er blevet bedre til at stille spørgsmål om det, der undervises i, og refererer til en balance mellem ”reason” og ”passion”, som opleves som god.

De studerende oplever ligeledes, at de bliver introduceret til undervisernes baggrund og erfaringer ved undervisningens start. De studerende har, ud over i forbindelse med den almindelige undervisning, kontakt til fagmiljøet gennem bl.a. invitationer til undervisernes KUV-præsentationer mv.

Akkrediteringspanelet vurderer, at de studerende har gode muligheder for kontakt til uddannelsens undervisere og videngrundlag.

Kriterium III: Mål for læringsudbytte

Der er sammenhæng mellem uddannelsens indhold og målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til den relevante typebeskrivelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser,
- der er sammenhæng mellem uddannelsens struktur, læringsmål og adganggrundlag set i forhold til målene for læringsudbytte.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens mål for læringsudbytte lever op til typebeskrivelsen for en kunstnerisk bacheloruddannelse i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse samt i bekendtgørelsen for uddannelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer desuden, at der er sammenhæng mellem de enkelte fagelementers læringsmål og uddannelsens samlede mål for læringsudbytte, samt at uddannelsens struktur bidrager til at sikre progression i uddannelsen, hvilket fagelementernes læringsmål er med til at illustrere.

Akkrediteringspanelet vurderer, at optagelsesprøverne til uddannelsen, der er forskellige for hver af uddannelsens fem linjer, er ambitiøse og tilrettelagt på en måde, der er hensigtsmæssig med hensyn til at sikre sammenhæng med og opnåelse af uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Har uddannelsens mål for læringsudbytte det rette niveau for uddannelsestypen?

Uddannelsens samlede mål for læringsudbytte fremgår af uddannelsens studieordning (redegørelse inkl. bilag, s. 47-48).

Nedenfor ses en sammenstilling mellem typebeskrivelsen for den kunstneriske bachelorgrad og uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Tabel 6

Bachelorgrad fra videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner (Bachelor of Arts/Fine Arts)		Uddannelsens samlede mål for læringsudbytte
Viden og forståelse		
Videnfeltet	Have kunstnerisk baseret viden om praksis, metoder og, hvor det er relevant, videnskabelig teori inden for scenekunstrådet (jf. § 11 i uddannelsesbekendtgørelsen).	Have kunstnerisk baseret viden om scenekunstneriske metoder inden for såvel faglig praksis som kunstnerisk udviklingsarbejde, samt videnskabelig viden inden for relevante dele af fagområdet.
		Have viden om og erfaring med forskellige typer af samarbejde i kollektive kunstneriske processer, samt kunne reflektere over hvordan valg af arbejdsformer påvirker det endelige værk.
Forståelses- og refleksionsniveauet	Kunne forstå og reflektere over kunstnerisk praksis, metoder og, hvor det er relevant, videnskabelig teori (jf. § 11 i uddannelsesbekendtgørelse).	Kunne forstå og reflektere over egen og andres scenekunstneriske praksis gennem anvendelse af relevant videnskabelig teori, og kunne bruge denne viden i scenekunstnerisk sammenhæng.

Færdigheder		
Typen af færdigheder	Kunne anvende kunstneriske metoder, redskaber og udtryksformer samt generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for scenekunstrådet (jf. § 11 i uddannelsesbekendtgørelse).	Kunne anvende kunstneriske og relevante videnskabelige metoder og redskaber i kunstneriske skabelsesprocesser, samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet iscenesættelse i almindelighed og linjefagligheden i særdeleshed.
		Kunne anvende kunstneriske og håndværksmæssige teknikker og redskaber i forskellige professionelle sammenhænge inden for området iscenesættelse i almindelighed og for linjefagligheden i særdeleshed.
Vurdering og beslutning	Kunne vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller.	Kunne vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller.
Formidling	Kunne formidle kunstneriske udtryk og faglige problemstillinger til både fagfæller og ikke-specialister.	Kunne formidle kunstneriske udtryk og faglige problemstillinger til både fagfæller og ikke-specialister.
Kompetencer		
Handlingsrummet	Kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge.	Kunne skabe scenekunstneriske værker inden for iscenesættelsesområdet med særligt fokus på egen linje.
		Udtrykke og realisere egne idéer, samt identificere, formulere og løse kunstneriske problemer alene og i forskellige samarbejdsrelationer.
		Kunne gennemføre opgaver inden for en given økonomi og tidsramme.
		Kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i studie- eller arbejdssammenhænge, især relateret til udvikling af scenekunstneriske værker.
Samarbejde og ansvar	Selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang.	Selvstændigt kunne indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang.
Læring	Kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.	Kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 47-48. AI har udarbejdet tabellen).

Akkrediteringspanelet vurderer, at ordlyd og taksonomi i uddannelsens samlede mål for læringsudbytte formelt stemmer overens med gradstypebeskrivelsen for kunstneriske bacheloruddannelser. Panelet bemærker dog kritisk, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte er beskrevet i generelle vendinger, som med fordel kunne skærpes for tydeligere at begrebsliggøre iscenesættelse som selvstændigt kompetenceområde.

Er uddannelsens samlede mål for læringsudbytte understøttet af uddannelsens elementer?

Nedenfor ses en sammenstilling mellem uddannelsens samlede mål for læringsudbytte og læringsmål for enkelte udvalgte fagelementer fordelt på uddannelsens semestre.

Tabel 7

Uddannelsens samlede mål for læringsudbytte	Eksempel på fagelement
Viden og forståelse	
Videnfeltet: Kunne forstå og reflektere over egen og andres scenekunstneriske praksis gennem anvendelse af relevant videnskabelig teori, og kunne bruge denne viden i scenekunstnerisk sammen-	<u>Filosofi, dramaturgi og teaterhistorie, 2. semester:</u> <ul style="list-style-type: none"> Gennemføre individuel research og relatere viden til egen praksis med det formål at perspektivere og forstå egne værker i større historisk kontekst. <u>Scenekunstnerisk metode, 4. semester:</u> <ul style="list-style-type: none"> Vurdere egne og andres scenekunstneriske projekter ud fra den valgte metodes begrebsap-

hæng.	<p>parat.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forstå og gøre rede for relevante sammenhænge mellem metode og scenekunstnerisk udsigelse. <p><u>Scenekunstnerisk projekt, 4. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere evne til at sætte egen scenekunstnerisk praksis i teoretisk og kulturhistorisk kontekst. <p><u>Teori af relevans for metoden, 4. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere evne til at sætte egen scenekunstnerisk praksis i teoretisk og kulturhistorisk kontekst. • Udvide viden om sammenhængen mellem en udvalgt scenekunstnerisk tilgang og det færdige værk.
Færdigheder	
Kunne anvende kunstneriske og relevante videnskabelige metoder og redskaber i kunstneriske skabelsesprocesser, samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for fagområdet iscenesættelse i almindelighed og linjefagligheden i særdeleshed.	<p><u>Dramatiske tilgange, 2. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Forstå og anvende begreber og metoder, der knytter sig til dramatiske arbejdsmetoder. • Anvende tilgangens metoder på forlæg af forskellig karakter og ud fra dette arbejde skabe scenisk materiale. • Arbejde med den specifikke tilgangs metoder, som det kommer til udtryk i den studerendes linjefaglighed. <p><u>Linje: lyd: introduktion til elektroakustik og lyddesign, 1. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbejde på et grundlæggende niveau med akustik, elektroakustik og elektronik, inklusiv basal udregning, i et omfang der dækker de fleste opgaver på området. • Udvikle et basalt lyddesign, som bygger på et overordnet koncept, for et nærmere defineret publikum og rum. • Praktisere lyddesignområdets fire mest gængse teknikker: instrumentbrug/studieoptagelse, field recording, lydmanipulation og lydsyntese på et basalt niveau. • Udvide forståelse for lydperception. <p><u>Linje: scenografi: krop, kostume og tekstil formgivning II, 3. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formulere en kunstnerisk idé og/eller omsætte et undersøgelsesfelt inden for tekstil formgivning/kostume til konkrete, realiserbare former. • Realisere en kostumeidé eller et kostume-eksperiment i samarbejde med skræddere og/eller andre relevante faggrupper. • Vurdere sammenhænge mellem udgangspunktet for arbejdet og resultatet. Herunder især realiseringsprocessen (hensigtsmæssig brug af ressourcer) og ideudviklingen (hvordan har processen påvirket og udviklet idéen).
Kunne vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller.	<p><u>Tværgående kunstnerisk undersøgelse (udkomme), 3. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sætte sin faglighed i spil i en tværfaglig undersøgelse af det valgte omverdensfænomen og derigennem udvikle sin forståelse af fænomenet og af sin egen faglighed. • Omsætte den tværfaglige undersøgelse til relevante kommunikative og kunstneriske former. <p><u>Forberedelse, afgang, 6. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere udvalgte scenekunstneriske tilgange i relation til forberedelsesarbejdet, og gøre rede for forskellige tilganges eventuelle konsekvenser for det færdige værk. <p><u>Afgang, 6. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vurdere kunstneriske udfordringer, praktiske og teoretiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller.
Kompetencer	
Læring: Kunne identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige læringsmiljøer.	<p><u>Førsteårsprojekt, 2. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Udvide grundlæggende forståelse for tilrettelæggelse af eget arbejde i en kompleks kunstnerisk arbejdsproces. <p><u>Tværgående kunstnerisk undersøgelse (research), 3. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sætte sit fags metoder og tilgange i spil i forhold til et omverdensfænomen og derigennem

	<p>udvikle sin forståelse af fænomenet og af sin egen faglighed.</p> <p><u>Kunstnerisk udviklingsarbejde II, 4. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere evne til at formulere og beskrive sit eget undersøgelsesfelt. <p><u>Kunstnerisk udviklingsprojekt, 5. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive et undersøgelsesfelt og på den baggrund formulere en projektbeskrivelse. • Udarbejde en realistisk tidsplan og holde sig til den. • Opsøge relevante samarbejdspartnere og indgå i faglige og/eller tværfaglige samarbejder med en professionel tilgang. <p><u>Selvprogrammeret periode, 5. semester:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelægge en selvprogrammeret periode på basis af et nærmere bestemt læringsbehov. • Definere projekter og læringsmål, der afspejler og understøtter det identificerede læringsbehov. • Vurdere periodens aktivitet og læringsudbytte i relation til de opstillede læringsmål ved modulets afslutning, typisk i form af en rapport, et mundtligt oplæg, en visning eller andet. • Kommunikere til fagfæller omkring centrale erkendelser opnået i løbet af perioden. • Demonstrere kendskab til andre læringsmiljøers særkender og disses relation til egen kunstnerisk udvikling.
--	---

(Redegørelse inkl. bilag, s. 47-48. AI har udarbejdet tabellen).

Akkrediteringspanelet har set en sammenstilling af samtlige fagelementers læringsmål med uddannelsens samlede mål for læringsudbytte (redegørelse inkl. bilag, s. 314-321), og som ovenstående udsnit også indikerer, er der tænkt i sammenhæng imellem og progression med hensyn til de enkelte fagelementer og uddannelsen som helhed. Eksempler på, om fagelementernes indhold og tilrettelæggelse holder niveauet i praksis, gennemgås under kriterium IV.

Under besøget tilkendegav flere undervisere også deres tilfredshed med, at rammerne og målene for de enkelte fag var blevet klarere med den nye studieordning.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens samlede mål for læringsudbytte understøttes af de enkelte fagelementer.

Hvordan understøtter uddannelsens struktur den faglige sammenhæng for de studerende, så det er muligt for dem at nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte?

Uddannelsen i iscenesættelse er struktureret på den måde, at der veksles mellem fælles moduler og fagelementer og linjespecifikke moduler og fagelementer (moduler kan indeholde flere fagelementer, se s. 7).

De fælles moduler omfatter det grundlæggende modul scenekunstnerisk fundament på 1. semester, scenekunstneriske tilgange I og scenekunstnerisk praksis I på 2. semester samt tværkunstnerisk undersøgelse (TKU), scenekunstneriske tilgange II og scenekunstnerisk praksis II på 4. semester.

I det sidste år af uddannelsen, 5. og 6. semester, er der en højere grad af selvbestemmelse for den studerende i modulerne selvprogrammeret periode, kunstnerisk udviklingsprojekt, forberedelse, afgang samt scenekunstnerisk praksis III, afgang, der hver er på 15 ECTS-point.

Særligt på 1. og 3. semester fordyber de studerende sig i linjernes specifikke kundskaber med henblik på at indgå i et fagligt samarbejde i selvprogrammeret periode i det sidste år på uddannelsen.

I fællesmodulerne er der samlæsning på tværs af linjerne, hvor de studerende fra dramatisk skrivekunst også integreres, men samlæsning på tværs af uddannelser kan også forekomme. DDSKS oplyser, at alle scenekunstuddannelser har den samme uddannelsesarkitektur (et modulsystem) og følger en fælles årsplan, hvilket institutionen ser som en mulighed for, at uddannelserne kan dele viden på tværs af de faglige afdelinger og lokationer. Det sker gennem udveksling af undervisere og fælles undervisning i fagelementerne entreprenørskab og tværgående kunstnerisk undersøgelse under modulet TKU på 4. semester (redegørelse inkl. bilag, s. 25).

Akkrediteringspanelet bemærker, at samlæsning på tværs af linjer og uddannelser er nødvendig for at forstå og kunne indgå i scenekunstproduktioner. Panelet bemærker samtidig positivt, at uddannelsens dialektiske opbygning giver plads til, at de studerende kan opbygge en faglighed inden for de forskellige fagområder på de forskellige linjer.

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at uddannelsens struktur understøtter, at de studerende når uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Gennemfører uddannelsen optagelse på en måde, som er relevant for uddannelsens mål for læringsudbytte?

Adgangskravet til alle uddannelserne er en bestået optagelsesprøve. Der er ikke andre forudsætningskrav i forbindelse med optagelsen. Akkrediteringspanelet har haft lejlighed til at se ansøgningstallene for uddannelsens fem linjer de seneste tre år. Det skal siges, at der før 2016 var tale om fem selvstændige uddannelser, hvor uddannelsen i dramatisk skrivekunst kun optog studerende hvert tredje år. Søgningen er størst til dramatisk skrivekunst, sceneinstruktion og scenografi, mens søgningen til lys og lyd er mindre – kun fem-ni ansøgere til to pladser (supplerende dokumentation, s. 1). Panelet bemærker desuden, at institutionen har en betydelig opgave med hensyn til at formidle uddannelsens indhold til mulige studerende for at udbrede kendskabet til uddannelsen.

Optagelsesprøven til uddannelsen i iscenesættelse består samlet set af tre prøver, hvoraf de to første prøver afholdes særskilt for hver linje, dvs. for hhv. instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst, mens den sidste af de tre prøver afholdes samlet for alle tre linjer. Der er udarbejdet ansøgningsvejledninger for hver linje, og man søger således ind på en af uddannelsens linjer.

Nedenfor er optagelsesprøven til linjen i instruktion på uddannelsen i iscenesættelse beskrevet:

Tabel 8

Iscenesættelse – instruktion		
Første prøve	Anden prøve	Tredje prøve
<p>Linjespecifik</p> <p>Ansøger skal bl.a. udarbejde følgende med udgangspunkt i Shakespeares stykke ”Stormen”:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) en analyse af scenens situation/historie/konflikt 2) En personbeskrivelse 3) En realisationsbeskrivelse 4) En redegørelse for dit scenografiske valg 5) Din visuelle inspiration 6) Dit procesarbejde 7) Publikums rolle <p>Førstepróven afvikles som en præsentation af besvarelsen samt en samtale baseret på oplægget</p>	<p>Linjespecifik</p> <p>Ansøger skal prøves i praktiske og analytiske opgaver, som har improvisation, analyse og scenisk handling.</p> <p>Ansøger kommer til at møde undervisere på linjen, som gennemfører mindre undervisningsforløb i analyse, performativet og fysisk komposition.</p> <p>Ansøger skal desuden vise hvordan vedkommende arbejder fra koncept til realisering, gennem samarbejdet med skuespillere.</p>	<p>Fælles for alle linjer</p> <p>Ansøger får en caseøvelse udleveret på dagen og vil blive bedømt på læringsparathed, sociale kompetencer, evne til kommunikation og refleksion.</p>

(Redegørelse inkl. bilag, s. 300-303)

Optagelsesudvalget består i dette tilfælde af den eller de ansvarlige for fagområdet, en fastansat underviser, en studerende og en ekstern censor beskikket af Kulturministeriet.

Optagelsesudvalget skal vurdere, om ansøgeren udviser:

- Originalitet og idérigdom
- Visioner og evner til at realisere dem [ideerne]
- Nysgerrighed
- Samarbejdslyst og gode kommunikationsevner
- Læringsparathed
- Ressourcebevidsthed og evne til at omgås tid og materialer hensigtsmæssigt.

(Redegørelse inkl. bilag, s. 300-303).

Ansøgningsprocesserne for de øvrige linjer varierer betydeligt, både med hensyn til opgavetyper og med hensyn til, om førsteprøven afvikles som en samtale, eller om ansøgeren blot bliver vurderet på baggrund af skriftligt materiale. Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at det, at optagelsesprøverne er forskellige fra linje til linje, bl.a. med hensyn til betoningen af skriftlighed og håndværk, er med til at sikre, at der er en sammenhæng mellem adgangsgrundlaget og uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Optagelsesprocesserne evalueres og justeres løbende, hvilket behandles under kriterium V.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er overensstemmelse mellem uddannelsens niveau og de forudsætninger, de studerende har i kraft af adgangsgrundlaget. Det er panelets vurdering, at institutionen er opmærksom på, at studiestarterne kan have forskellige baggrunde, og søger at håndtere dette i forbindelse med optagelsesprøven.

Kriterium IV: Tilrettelæggelse og gennemførelse

Tilrettelæggelsen og den praktiske gennemførelse af uddannelsen understøtter opnåelsen af målene for læringsudbytte.

Uddybning:

- uddannelsen er tilrettelagt, så den studerende kan opnå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for uddannelsens normerede studietid og med en samlet arbejdsbelastning svarende til uddannelsens omfang i ECTS-point,
- undervisningen på uddannelsen er pædagogisk kvalificeret,
- uddannelsen er tilrettelagt, så det er muligt at gennemføre én eller flere dele af uddannelsen eller udbuddet i udlandet inden for uddannelsens normerede studietid,
- dele af uddannelsen, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, indgår som integrerede dele af uddannelsen, således at de studerendes læring på institutionen og på dele, der gennemføres uden for institutionen, supplerer hinanden.

Vurdering

Kriteriet er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer positivt, at uddannelsen er tilrettelagt som et fuldtidsstudium, og at undervisningsform, indhold og bagvedliggende litteratur er varieret og relevant og dermed er med til at understøtte, at den studerende kan nå uddannelsens mål for læringsudbytte inden for den normerede studietid.

Akkrediteringspanelet vurderer dog, at tilrettelæggelsen af udprøvningsopgaver med hensyn til fagelementernes læringsmål ikke er tilstrækkelig klar, da de studerende giver udtryk for tvivl om, hvorvidt og hvordan udprøvningsopgaverne finder sted.

Akkrediteringspanelet vurderer desuden kritisk, at de eksterne undervisere, som regelmæssigt og tilbagevendende bidrager til undervisningen, ikke i tilstrækkelig grad og på en systematisk måde informeres og inddrages i den faste underviserstabs drøftelser om undervisningen og uddannelsen.

Akkrediteringspanelet vurderer også, at undervisningen på uddannelsen er pædagogisk kvalificeret, og konstaterer, at de fastansatte undervisere får tilbud om pædagogisk kompetenceudvikling, ligesom det er blevet et tema i forbindelse med de årlige MUS'er.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der ikke er problemer med frafald på uddannelsen, og at de studerende gennemfører uddannelsen inden for den normerede studietid.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Er uddannelsen hensigtsmæssigt tilrettelagt som fuldtidsstudium?

Uddannelserne på DDSKS er tilrettelagt som fuldtidsuddannelser, hvor alle aktiviteter er skemalagt, uanset om der er tale om fx individuel undervisning, holdundervisning, projekter, selvstudium eller (i nogle tilfælde) forberedelsestid. Undervisning og projekter kan være for én studerende, for to eller flere studerende på samme linje eller samme uddannelse eller på tværs af linjer og uddannelser og i nogle tilfælde også årgange.

Af samme grund er lærings- og udviklingsmiljøet på DDSKS præget af gensidig afhængighed blandt de studerende, og kvaliteten af de faglige aktiviteter er sårbar, hvis de studerende er fraværende, hvorfor det er en forudsætning, at alle studerende deltager i alle faglige aktiviteter. Der er derfor mødepligt til alle aktiviteter, og fravær registreres, medmindre der er tale om lovligt fravær. Den generelle regel for holdundervisning og individuel undervisning er, at studerende med mere end 20 % fravær ikke kan bestå det pågældende undervisningsforløb (redegørelse inkl. bilag, s. 142).

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er tale om et fuldtidsstudium, hvor struktur og form understøtter, at de studerende kan nå uddannelsens samlede mål for læringsudbytte.

Akkrediteringspanelet har udvalgt følgende fagelementer, hvoraf der er ét linjespecifikt fagelement fra hver af de fem linjer samt to fælles fagelementer:

- Dramatiske tilgange og performative tilgange på 2. semester
- Krop, kostume og tekstil formgivning II på 3. semester (scenografi II)
- Improvisation, analyse og scenisk handling på 1. semester (instruktion I)
- Sceneteknisk fundament (lys og lyd I er samlæst) på 1. semester (lys I og lyd I)
- Fortælling og struktur på 1. semester (dramatisk skrivekunst I).

Akkrediteringspanelet har primært valgt fagelementer på 1. og 2. semester, da uddannelsens studieordning kun er ca. et år gammel. Fagelementet krop, kostume og tekstil formgivning på 3. semester er valgt, fordi det er et fagelement, der i det store hele går igen fra den tidligere studieordning.

Nedenfor er de valgte fagelementer opstillet med de læringsmål og arbejdsformer, der fremgår af studieordningen:

Tabel 9

Fagelement	Læringsmål	Arbejdsformer
Improvisation, analyse og scenisk handling på 1. semester (instruktion I)	<ul style="list-style-type: none"> • Beskrive forskellige tilgange til arbejdsmetodikker og samarbejdsformer inden for skuespillerens arbejdsområde. • Sætte ord på forbindelsen mellem det kropslige og det mentale og på relationen mellem krop og rum. • Udvide metodisk kendskab til instruktørens vigtigste arbejdsværktøjer inden for den dramatiske tilgang. • Skabe scenisk handling ud fra en psykofysisk motivation 	Der veksles mellem oplæg, projektarbejde og individuel vejledning.
Sceneteknisk fundament (lys og lyd I er samlæst) på 1. semester (lys I og lyd I)	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere grundlæggende viden om og scenetekniske færdigheder inden for lys, lyd, sceneteknik, afvikling og rumlig skitse-ning samt alment kendskab til skolens produktionsfaciliteter. • Skabe et scenekunstnerisk udtryk på basis af en visuel og kompositorisk udviklingsproces, der udfolder teoretisk og praktisk undervisning fra sceneteknisk fundament i praksis. 	- Der veksles mellem holdundervisning, øvelser (individuel/i grupper) med vejledning samt projektarbejde i grupper med vejledning. Afsluttes med visning for et internt publikum.
Fortælling og struktur på 1. semester (dramatisk skrivekunst I)	<ul style="list-style-type: none"> • Demonstrere praktisk viden om dramatisk situation, konflikt og vendepunkt. • Demonstrere grundlæggende praktisk viden om gestaltning af karakterer og plot. • Identificere kulturbærende grundfortællinger i dramatiske værker. 	Der veksles mellem oplæg, projektarbejde og individuel vejledning
Krop, kostume og tekstil formgivning II på 3. semester (scenografi II)	<ul style="list-style-type: none"> • Udvide grundlæggende forståelse for arbejdet med tekstil formgivning, primært på kroppen, i både abstrakt og mimetisk kontekst. • Demonstrere teoretisk og praktisk viden om forskellige teknikker inden for tekstil formgivning (eks. drapering, anatomisk tilskæring el. andet) • Beherske grundlæggende begrebsdannelse på området krop, kostume og tekstilformgivning, og kommunikere med centrale faggrupper på dette område. 	Der veksles mellem oplæg, projektarbejde og individuel vejledning.
Dramatiske tilgange (5 ECTS-point) på 2. semester	<ul style="list-style-type: none"> • Forstå og anvende begreber og metoder, der knytter sig til dramatiske arbejdsmetoder. • Anvende tilgangens metoder på forlæg af forskellig karakter og ud fra dette arbejde skabe scenisk materiale. • Reflektere over sceniske valg og disse valgs konsekvenser for det scenekunstneriske værk og for publikums 	Der veksles mellem oplæg, projektarbejde, selvstudie og vejledning.

	<ul style="list-style-type: none"> oplevelse af værket. Kommunikere scenekunstneriske analyser, ideer og forståelser til samarbejdspartnere, både i og uden for den scenekunstneriske proces med anvendelse af den valgte metodes begrebsapparat. Arbejde med den specifikke tilgangs metoder, som det kommer til udtryk i den studerendes linjefaglighed. 	
Performative tilgange (5 ECTS-point) på 2. semester	<ul style="list-style-type: none"> Forstå og anvende begreber og metoder knyttet til performative arbejdsmetoder. Anvende tilgangens metoder på forlæg af forskellig karakter og ud fra dette arbejde skabe scenisk materiale. Reflektere over sceniske valg og disse valgs konsekvenser for det scenekunstneriske værk og for publikumsoplevelse af værket. Kommunikere scenekunstneriske analyser, ideer og forståelser til samarbejdspartnere, både i og uden for den scenekunstneriske proces med anvendelse af den valgte metodes begrebsapparat. Arbejde med den specifikke tilgangs metoder, som det kommer til udtryk i den studerendes linjefaglighed. 	<p>Der veksles mellem oplæg, projektarbejde og vejledning.</p> <p>Undervisningen er fælles for uddannelsens linjer.</p>

(Redegørelse inkl. bilag s. 53-89 - AI har udarbejdet tabellen)

Akkrediteringspanelet vurderer, at læringsmålene for de udvalgte fagelementer er velbeskrevne og relevante. I materialet for de enkelte fagelementer har panelet bl.a. set beskrivelser og/eller eksempler på undervisningens indhold, teori og litteratur samt ugeplaner (redegørelse inkl. bilag, s. 329-360). I alle fagelementerne bedømmes de studerende med bestået/ikke bestået.

Fælles fagelementer

Dramatiske tilgange og performative tilgange er to fagelementer, der hver især er normeret til 5 ECTS-point. De udbydes på 2. semester under linjemodulet scenekunstneriske tilgange, der også består af fagelementet filosofi, dramaturgi og teaterhistorie.

Fagelementet dramatiske tilgange forløber over fem uger. Undervisningen er opdelt i to faser: Den første fase omhandler research og analyse, hvor undervisningen samlæses for linjerne instruktion, scenografi, lys og lyd, mens dramatisk skrivekunst har særskilt undervisning. Den anden fase indeholder linjespecifikke realiseringsprojekter.

I den første fase tages der udgangspunkt i et dramatisk værk, og de studerende undervises i værkets kontekst med hensyn til tid, sted og kunstnerisk ståsted. Den litteratur, som danner grundlag for undervisningen, har senest været Henrik Ibsens skuespil *Hedda Gabler*. Derudover undervises de studerende i handlende analyse og metode for fysiske handlinger samt i researchmetoder, herunder læsning af tilgange til primærlitteratur og kilder mv. Realiseringsprojekterne i fase to på de respektive linjer har herefter taget udgangspunkt i skuespillet *Hedda Gabler* (redegørelse inkl. bilag, s. 330-331).

På linjen i dramatisk skrivekunst består den første fase af undervisning i cirkulær komposition med et efterfølgende realiseringsprojekt inden for game writing og game theater (spilteater). De studerende samarbejder i dette fag med medstuderende fra skuespillinjen i Aarhus (redegørelse inkl. bilag, s. 331).

Akkrediteringspanelet vurderer, at fagelementet dramatiske tilgange som fællesfag træner de studerende i dramatisk analyse, metode og iscenesættelse på relevant vis og med relevant litteratur og relevante arbejdsformer. Det er hensigtsmæssigt med samlæsning, og der er en god sammenhæng mellem introduktionen til research og værk-analyse og de efterfølgende linjespecifikke realiseringsprojekter. Det samme gør sig gældende for tilrettelæggelsen af fagelementet på linjen i dramatisk skrivekunst.

Fagelementet performative tilgange forløber over tre uger og samlæses for alle uddannelsens fem linjer. Fagelementet indeholder undervisning og workshops, hvor de studerende med udgangspunkt i litteratur og værker undersøger og afprøver performative teorier og kunstneriske tilgange. Fagelementet indeholder bl.a. et praksisorienteret undervisningsforløb af en uges varighed. I det konkrete eksempel, som akkrediteringspanelet har set,

var begrebet dirt (jord eller skidt) et tema. Her skulle de studerende udforske begrebet konkret og abstrakt og bl.a. udfordre hinandens fagligheder ved at bytte roller (redegørelse inkl. bilag, s. 332).

Akkrediteringspanelet vurderer, at fagelementet performative tilgange baserer sig på relevant litteratur, og at samlæsningen på tværs af uddannelsens linjer er tilrettelagt på en måde, der understøtter, at de studerende kan nå fagelementets læringsmål.

De linjespecifikke fagelementer

Scenografi: Det udvalgte fagelement krop, kostume og tekstil formgivning II er normeret til 5 ECTS-point og er en del af linjemodul II på 3. semester, der også består af fagelementerne tid, sted og karakter (5 ECTS-point) og artefakt (5 ECTS-point). Fagelementet forløber over syv uger og er struktureret omkring konceptudvikling og projektarbejde med indlagte præsentationer af valg af metode og materialer samt løbende faglig sparring og vejledning. De studerende introduceres til og tager udgangspunkt i skuespillet *Melodien der blev væk* af Kjeld Abell og arbejder med at udtænke scenebilleder og kostumer, der realiseres og fremstilles i forholdet 1:25 med henblik på en afsluttende præsentation.

Akkrediteringspanelet bemærker, at fagelementet er færdighedsorienteret, da det centrerer sig om analyse, værkstedsarbejde, samarbejde med skræddere mv. Samtidig stilles der løbende krav til de studerendes formidling af deres refleksioner over valg, metoder og resultater. Panelet vurderer på den baggrund, at der er overensstemmelse mellem fagelementets tilrettelæggelse og arbejdsform og fagelementets læringsmål, jf. ovenfor.

Instruktion: Fagelementet improvisation, analyse og scenisk handling er normeret til 10 ECTS-point og er en del af linjemodul I på 1. semester, der også består af fagelementet scenisk analyse og procesledelse (5 ECTS-point). Fagelementet indeholder undervisning i bevægelseslære mv. samt praktiske øvelser og konkrete opgaver, som de studerende skal løse, bl.a. i samarbejde med de skuespilstuderende, hvor de studerende på linjen i instruktion agerer instruktører for de skuespilstuderende. Fagelementet forløber over syv uger og afsluttes med en fremvisning af et værk, som er produceret i samarbejde med skuespilstuderende.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der inddrages relevant teori og relevante teknikker i fagelementet, bl.a. i form af Stanislavskijs teori, Rudolf von Labans bevægelseslære, Meyerholds biomechanics, Steve Paxtons kontaktimprovisation samt Anne Bogarts viewpointtræning. Panelet bemærker, at litteraturen vidner om, at der inddrages nye teoretikere, og undervisningen fremstår relevant og nytænkende. Panelet bemærker desuden positivt, at det i forbindelse med fagelementets tilrettelæggelse og indhold er indtænkt, at de studerende skal undervises sammen med og samarbejde med de studerende fra skuespil, også med henblik på at kunne nå fagelementets læringsmål om at ”skabe scenisk handling ud fra en psykofysisk motivation”.

Lys og lyd I: Fagelementet sceneteknisk fundament samlæses på tværs af lys- og lydlinjen og er normeret til 5 ECTS-point. Fagelementet er en del af linjemodul 1 på 1. semester, som også omfatter det samlæste fagelement tværfaglig etude (5 ECTS-point) samt hhv. lysteknik (5 ECTS-point) på lyslinjen og introduktion til elektroakustik og lyddesign (5 ECTS-point) på lydlinjen. Sceneteknisk fundament og tværfaglig etude samlæses også med uddannelsen i scenekunstnerisk produktion. Fagelementet skal give de studerende konkrete færdigheder i ”Lys- og lyd kobling, rigning, svejs, strøm, knudebinding samt værksteder og maskiner” samt give de studerende et scenetårnskørekort (redegørelse inkl. bilag, s. 355-356). Fagelementet afvikles over tre uger samtidig med tværfaglig etude, hvor de studerende producerer et værk, som skal vises internt som afslutning på begge fagelementer. Undervisning og projektarbejde er planlagt hver dag fra kl. 9 til kl. 16 i perioden, eksklusiv den forberedelse, grupperne måtte have behov for. Det er primært eksterne specialister, der underviser i fagelementet, med Mette Sandager (uddannelsesleder for scenekunstnerisk produktion) som fagansvarlig (redegørelse inkl. bilag, s. 355-356).

Akkrediteringspanelet vurderer, at fagelementet udelukkende er praksisorienteret og har til hensigt at etablere de studerendes helt grundlæggende viden om og færdigheder i sceneteknik. Det er tilrettelagt på en måde, der giver de studerende mulighed for at lære af professionelle sceneteknikere, hvilket understøtter, at de studerende når de opstillede læringsmål, jf. ovenfor.

Dramatisk skrivekunst: Fagelementet fortælling og struktur er normeret til 5 ECTS-point og er en del af linjemodul 1 på 1. semester. Fagelementet består af tre undervisningsforløb, plotværksted, tværetetisk mytelaboratorium og værk læsning, der afvikles på DDSKS København og DDSKS Aarhus over ni uger. Plotværkstedet indeholder fire lektioner, hvor de studerende bliver indført i at arbejde med plot via litteraturgennemgang, øvelser, diskussioner og skrivning. Tværetetisk mytelaboratorium er en uges undervisning, øvelser og gruppearbejde med udgangspunkt i litteratur om grundmyter i vestlig kultur. Undervisningen afvikles på DDSKS Aarhus og på Det Jyske Musikkonservatorium. Værklæsning består af fire lektioner, hvor tre dramatiske værker læses, analyseres og sammenlignes med henblik på at træne de studerende i fortællestruktur og dennes sammenhæng med tematik og musikalitet.

Akkrediteringspanelet vurderer, at fagelementet er velstruktureret, og at det indeholder relevant, varieret undervisning samt interessante tilgange til fortællestrukturer, herunder tværetetisk undersøgelse. Litteraturen, herunder værkerne *Far Away* af Caryl Churchill, *Pornography* af Simon Stephens og *Arcadia* af Tom Stoppard, er ligeledes relevant for fagelementets indhold og mål. Panelet vurderer på den baggrund, at fagelementets tilrettelæggelse understøtter, at de studerende kan nå fagelementets læringsmål.

Samlet set vurderer akkrediteringspanelet, at undervisning og arbejdsformer på uddannelsen er varieret og relevant tilrettelagt, at der inddrages relevant praksis og relevante metoder, og at dette samlet set er med til at understøtte, at de studerende når uddannelsens samlede mål for læringsudbytte. Panelet vurderer i tillæg hertil, at det solide faglige miljø, der understøtter uddannelsen, jf. kriterium II, er med til at sikre progression og niveau – også senere på uddannelsen.

Bedømmelsen af fagelementerne gives i forbindelse med den afsluttende semestersamtale på hvert semester, som den linjeansvarlige gennemfører med den studerende, og hvor der samles op på alle semesterets fagelementer. Akkrediteringspanelet bemærker dog kritisk, at det ikke fremstår klart i materialet, hvornår i fagelementernes forløb de studerende udprøves og bedømmes med hensyn til læringsmålene. Under besøget fremgik det, at heller ikke alle studerende var bekendt med, at alle fagelementer skal bestås både gennem opfyldelse af tilstedeværelseskravet og gennem en faglig vurdering af opnåelsen af læringsmålene. En studerende tilkendegav, at vedkommende ikke vidste, at man kunne dumpe. Under besøget tilkendegav ledelsen, at der er eksempler på, at enkelte studerende har dumpet enkelte fagelementer pga. manglende opfyldelse af tilstedeværelseskravet, men ingen studerende er dumpet på baggrund af en vurdering af manglende opnåelse af læringsmålene. I DDSKS' hørings svar til rapporten fremgår det, at bedømmelsen af de studerende er et indsatsområde på DDSKS i de kommende år, og det skal fra sommeren 2018 stå klart for alle, hvornår og hvordan bedømmelsen foregår og på hvilket grundlag (hørings svar inkl. bilag).

Akkrediteringspanelet vurderer samlet set, at uddannelsen er tilrettelagt som et fuldtidsstudium, og at den undervisning, de arbejdsformer og den litteratur mv., som knytter sig til fagelementerne, understøtter de studendes opnåelse af læringsmålene.

Hvilke strategier og tiltag er iværksat for at afhjælpe eventuelle problemer med gennemførelsestid og frafald?

Da uddannelsen med dens nuværende struktur kun har eksisteret siden august 2016, foreligger der endnu ikke frafalds- og gennemførelsestal for uddannelsen som sådan. Akkrediteringspanelet har derfor set på tallene om frafald og gennemførelse på de tidligere uddannelser.

Af nedenstående tabeller fremgår således tallene for frafald og gennemførelse for hhv. instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst.

Tabel 10

Gennemførelsestid				
År		2014	2015	2016
Antal dimittender	Instruktion	2	2	2
	Scenografi	2	2	2

	Lys	2	2	2
	Lyd	2	2	2
		2010	2013	2016
	Dramatisk skrivekunst	6	5	6
Gennemsnitlig studietid (i år)		2014	2015	2016
	Instruktion	4 år	4 år	4 år
	Scenografi	4 år	4 år	4 år
	Lys	4 år	4 år	4 år
	Lyd	4 år	4 år	4 år
		2010	2013	2016
	Dramatisk skrivekunst	3 år	3 år	3 år

(Redegørelse inkl. bilag s. 27-28)

Tabel 11

Frafald				
År		2014	2015	2016
Optagne	Instruktion	2	2	2
	Scenografi	2	2	2
	Lys	2	2	2
	Lyd	2	2	2
		2007	2010	2013
	Dramatisk skrivekunst	6	6	6
Frafaldne efter 1 år		2010	2011	2012
	Instruktion	0	0	1
	Scenografi	0	0	0
	Lys	0	0	0
	Lyd	0	0	0
		2007	2010	2013
	Dramatisk skrivekunst	0	1	0

(Redegørelse inkl. bilag s. 27-28)

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der har været to tilfælde af frafald: en frafalden inden for det første år på instruktion, i 2012, og en frafalden på dramatisk skrivekunst i 2010. Institutionen er bekendt med årsagerne til frafaldet.

Akkrediteringspanelet vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er problemer med frafald og gennemførelse på uddannelsen.

Er underviserne pædagogisk kvalificerede?

DDSKS redegør for, at man vægter pædagogiske kompetencer ved rekruttering og ansættelse af faste og eksterne undervisere. DDSKS oplyser endvidere, at institutionen er i færd med at styrke den pædagogiske kompetenceudvikling, bl.a. via pædagogiske udviklingsprojekter og via indførelsen af et pædagogikum. Konkret har akkrediteringspanelet observeret, at DDSKS har tilbudt fastansatte undervisere et modul i pædagogisk viden og forskning fra den pædagogiske diplomuddannelse på University College Sjælland, som særligt er målrettet undervisere på de kunstneriske videregående uddannelser. Tre af de fastansatte undervisere på iscenesættelse og den linjeansvarlige for sceneinstruktion deltog i et sådant efteruddannelsesforløb i 2016/17. DDSKS forventer, at et tilsvarende antal undervisere deltager på modulet i 2017/18, og oplyser, at underviserens deltagelse i pædagogisk kompetenceudvikling har været et tema i forbindelse med underviserens MUS'er i 2016 (redegørelse inkl. bilag, s. 29-30).

Akkrediteringspanelet har været interesseret i, hvordan de eksterne undervisere, særligt dem, der har regelmæssig eller tilbagevendende undervisning på uddannelsen, inddrages i den faste undervisningsstabs drøftelser om uddannelsen og de studerende.

Flere eksterne undervisere gav under besøget udtryk for, at information om uddannelsen og om, hvordan de enkelte undervisningslementer spiller sammen, er sparsom, og der var en bred efterlysning af flere møder blandt de tilknyttede eksterne undervisere. En ekstern underviser på lydlinjen gav under besøget udtryk for, at møder med de andre undervisere ikke er sat i system. Vedkommende savnede et årligt møde, hvor underviserne samles og videndeler. Der var dog generelt en tilkendegivelse af, at uddannelsens studieordning og nye læringsmål har skabt større klarhed og mere struktur i undervisningen.

Akkrediteringspanelet savner, at institutionen har en strategi for anvendelsen af eksterne undervisere, der bl.a. sætter rammer for sikringen af, at de eksterne underviseres kompetencer svarer til behovet på de enkelte uddannelser, samt at de eksterne undervisere, som regelmæssigt underviser på uddannelsen, inddrages via formelle møder, løbende drøftelser og sparring med de interne undervisere vedrørende uddannelsen og undervisningen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at undervisningen er pædagogisk kvalificeret, og at DDSKS tilbyder pædagogisk opkvalificering til de fastansatte undervisere, men bemærker kritisk, at informationen til de eksterne undervisere, der regelmæssigt og tilbagevendende underviser på uddannelsen, er mangelfuld, selvom den er vigtig med hensyn til at kunne levere en sammenhængende og pædagogisk kvalificeret undervisning.

Kriterium V: Intern kvalitetssikring og -udvikling

Kvalitetssikringen af uddannelsen er i overensstemmelse med de europæiske standarder og retningslinjer for de videregående uddannelsesinstitutioners interne kvalitetssikring af uddannelser og er velfungerende i praksis.

Uddybning:

Institutionen sikrer, at:

- der gennemføres løbende kvalitetssikring og -udvikling af uddannelsens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder indsamling, analyse og anvendelse af relevant information og de studerendes evaluering af undervisningen,
- der gennemføres periodiske evalueringer af uddannelsen med inddragelse af aftagere og øvrige relevante interessenter,
- dele af uddannelsen, som gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af det systematiske kvalitets-sikringsarbejde,
- uddannelsens fysiske faciliteter, og materielle ressourcer er relevante for at realisere målene for læringsudbyttet.

Vurdering

Kriteriet er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen er indlejret i DDSKS' kvalitetssikringssystem, og at der løbende bliver indsamlet og anvendt information om uddannelsen, herunder de studerendes evalueringer af undervisningen. Dertil kommer ledighedstal, dimittendundersøgelser og den løbende aftagerdialog, som bl.a. finder sted i regi af institutionens aftagerpanel.

Uddannelsens fysiske faciliteter og materielle ressourcer bliver løbende sikret via den tilbagevendende undervisningsmiljøvurdering.

DDSKS har udarbejdet et koncept for periodiske evalueringer af DDSKS' uddannelser med inddragelse af aftagere. Konceptet er endnu ikke afprøvet. Den første evaluering finder sted i 2019.

Det bemærkes, at nedenstående beskrivelse af kvalitetssikringssystemet for det meste er enslydende med beskrivelsen i rapporterne for uddannelserne i scenekunstnerisk produktion, skuespil og musical, da systemet er ens på tværs af uddannelserne.

Den samlede vurdering af kriteriet er baseret på vurderinger af følgende forhold:

Bliver information om uddannelseskvaliteten løbende indsamlet og anvendt?

Indsamling af nøgletal

Ifølge institutionens kvalitetspolitik (redegørelse inkl. bilag, s. 117-158) bliver en række informationer indsamlet pr. 1. oktober hvert år og bliver så vidt muligt fremstillet i en standardtabel med tallene for de seneste tre år. Det drejer sig om:

- Antal ansøgere
- Antal optagne studerende
- Antal indskrevne studerende
- Antal indskrevne studerende på normeret tid
- Antal afgangsstuderende
- Antal afgangsstuderende på normeret tid
- Antal udgående udvekslingsstuderende

- Antal indgående udvekslingsstuderende
- Antal betalende studerende fra lande uden for EU/EØS.

Herudover udarbejdes der en gang årligt en beskæftigelsesrapport med data om dimittendernes beskæftigelsesområder (kultur og kirke, kulturlivets økonomi og struktur samt uddannelse og beskæftigelse på kulturområdet), som tilgår aftagerpanelet og ledergruppen.

De studerendes evaluering af undervisningen og uddannelsen

Kvalitetspolitikken (redegørelse inkl. bilag, s. 117-158) stiller krav om, at der skal gennemføres en løbende mundtlig evaluering af undervisningen – både holdundervisning, individuel undervisning og projektføreløb. Fx forventes det, at holdunderviseren:

- Gennemgår beskrivelsen af forløbet i studiekataloget med de studerende ved undervisningens start.
- Løbende – og minimum midtvejs og ved afslutningen af forløbet – er i dialog med de studerende om undervisningen og behovet for eventuelle justeringer. Dialogen kan være mundtlig eller skriftlig.

Derudover gennemføres der en elektronisk skriftlig evaluering ved semesterets afslutning, der er tilpasset det enkelte uddannelsesforløb. Evalueringsskemaet kan vedrøre både udvalgte tværgående forløb og det samlede semester. På baggrund af besvarelserne udarbejdes der en anonymiseret opsamling for hver uddannelse og en opsamling for hvert af de undervisningsforløb, der involverer flere uddannelser. Opsamlingen tilgår de relevante studienævn, uddannelseslederen eller den uddannelsesansvarlige samt planlægningsteamene.

Uddannelseslederen eller den uddannelsesansvarlige og planlægningsteamene har ansvar for:

- At give feedback på resultaterne fra evalueringerne til den enkelte underviser og eventuelt også til den linjeansvarlige. Hvis uddannelseslederen eller den uddannelsesansvarlige vurderer, at undervisningsevalueringen peger på særligt kritiske forhold, udarbejdes der et evalueringsnotat, hvor situationen analyseres yderligere i samarbejde med underviseren og eventuelt også med studerende, og hvor der peges på forbedringspunkter til det næste forløb. Evalueringsnotatet sendes til det relevante studienævn.
- At udarbejde en skriftlig opfølgingsplan, som sendes til høring i det relevante studienævn.
- Efter studienævnets tilbagemelding at igangsætte den del af opfølgningen, der handler om planlægning, ansættelser og ressourcer.

Studienævnet har ansvar for at:

- Gennemgå opsamlingen samt det eventuelle uddybende evalueringsnotat med fokus på sammenhængen mellem studieordningens læringsmål, studiekataloget og undervisningens ressourcer, planlægning og organisering
- Gennemgå uddannelseslederens eller den undervisningsansvarliges opfølgingsplan
- Igangsætte den del af opfølgningen, der ligger inden for studienævnets opgaveområde, fx forslag til justering af studiekataloget eller studieordningen.

Når resultaterne fra undervisningsevalueringen er færdigbehandlet, udarbejdes der en evalueringsrapport til offentliggørelse på hjemmesiden.

På uddannelsen i iscenesættelse afholdes der en gang om måneden et fællesmøde for studerende, fastansatte undervisere og linjeansvarlige på de fire linjer i København. Uddannelseslederen har her lejlighed til både at informere om og at få tilbagemeldinger på aktuelle forhold på uddannelsen. Mødet kan også benyttes til en ekskursion eller et oplæg. Den linjeansvarlige for linjen i dramatisk skrivekunst mødes månedligt med uddannelseslederen for skuespil i Aarhus samt de studerende fra begge linjer. Fællesmøderne er også her en lejlighed for de studerende til at evaluere undervisningen (redegørelse inkl. bilag, s. 35). Alle linjeansvarlige skal desuden løbende melde tilbage til uddannelseslederen med den feedback, de får fra de studerende. Det er uddannelseslederen, der samler op på uddannelsens tværgående forhold.

Under besøget bekræftede de studerende, at der gennemføres evalueringer, og at der bliver fulgt op på dem. I forbindelse med semestersamtalen har de studerende også lejlighed til at give tilbagemeldinger på undervisningen.

Undervisningsmiljøvurdering

Kvalitetssikringspolitikken beskriver proceduren for undervisningsmiljøvurderinger (bilag 14, s. 16). De gennemføres hvert tredje år og sætter fokus på de studerendes fysiske, psykiske og æstetiske undervisningsmiljø. Den seneste undervisningsmiljøvurdering blev gennemført i februar 2016 af et eksternt konsulentfirma. Rapporten om det fysiske og det psykiske undervisningsmiljø er opdelt i afdelinger. Af kvalitetspolitikken fremgår det, at arbejdsmiljøudvalget har ansvaret for opfølgning med hensyn til det fysiske arbejdsmiljø, og at de relevante studienævne har ansvaret for opfølgning med hensyn til det psykiske undervisningsmiljø.

Den samlede svarprocent var 71. Resultaterne af den psykiske del var overordnet set positive. 98 % af respondenterne var generelt tilfredse med deres uddannelse, og hhv. 90 % og 95 % af respondenterne var tilfredse med det faglige niveau på uddannelsen og det faglige udbytte af undervisningen.

På baggrund af undersøgelsen besluttede skolerådet at arbejde videre med handlingsplanerne vedrørende krænkende adfærd ved at nedsætte en arbejdsgruppe, der består af tre studerende og tre undervisere, som refererer direkte til rektor. Arbejdsgruppen skal præsentere det første udkast på skolerådsmødet 22. februar 2017 med henblik på efterfølgende drøftelse og vedtagelse i ledergruppen og offentliggørelse og implementering i marts 2017.

Dimittendundersøgelse

Hvert tredje år gennemføres der en kvalitativ dimittendundersøgelse, som også fokuserer på de studerendes evaluering af uddannelsens indhold i relation til deres beskæftigelsessituation. Den seneste dimittendundersøgelse blev gennemført i efteråret 2016 og omfattede dimittender fra perioden 2012-16 (bilag 15).

Som det også fremgår under kriterium I, var svarprocenten i undersøgelsen fra 2016 75. 79 % af dimittenderne fra de uddannelser, der fra august 2016 er samlet som linjer under uddannelsen i iscenesættelse (instruktion, scenografi, lys, lyd og dramatisk skrivekunst), svarer, at de lever af lønnet arbejde inden for deres fagområde. 14 % svarer, at de i overvejende grad lever af lønnet arbejde inden for fagområdet, mens 6,6 % svarer, at de tjener halvdelen eller mindre af deres indkomst gennem ikke-fagrelevant beskæftigelse (redegørelse inkl. bilag, s. 170). Dimittendundersøgelsen indeholder desuden oplysninger om, hvor dimittenderne bliver fastansat, mv. (redegørelse inkl. bilag, s. 176).

Resultaterne fra den forrige dimittendundersøgelse, der blev gennemført i 2013, er indgået i arbejdet med at udvikle studieordningerne for uddannelserne i forbindelse med omlægningen til kunstneriske bacheloruddannelser. Dette er bl.a. afspejlet i indførelsen af det obligatoriske fagelement i entreprenørskab på 5 ECTS-point på alle uddannelser og indførelsen af mere selvstændigt projektarbejde, og det er særligt afspejlet i indførelsen af tværgående kunstnerisk undersøgelse på 10 ECTS-point, der gennemføres på tværs af alle uddannelser på 3. semester, og i kunstnerisk udviklingsprojekt på 15 ECTS-point på 5. semester (redegørelse inkl. bilag, s. 38).

Aftagerpanel

Der er tilknyttet et aftagerpanel til hele institutionen. Ifølge kvalitetspolitikken (redegørelse inkl. bilag, s. 117-158) skal aftagerpanelet mødes med rektor to gange i løbet af semesteret. Referater fra aftagerpanelets møder lægges på intranettet og deles med de relevante studienævne.

Hver enkelt uddannelse drøftes på et møde i aftagerpanelet. Som det fremgår under kriterium I, har aftagerpanelet behandlet uddannelsen i iscenesættelse på flere møder samt bidraget aktivt til uddannelsens etablering og udvikling.

Censor

Når censorkorpset er beskikket, udpeger rektor en censorformand, som skal skrive en årlig udtalelse til rektor om censorernes arbejde og deres indtryk af uddannelserne. Censorformanden har ansvar for dialogen med de øvrige censorer og understøttes administrativt (redegørelse inkl. bilag, s. 150).

Ledelsesinformation

Det fremgår ligeledes af kvalitetssikringspolitikken (redegørelse inkl. bilag, s. 158), at studienævnet efter hvert semester udtaler sig til rektor om følgende forhold:

- Planlagte og gennemførte ændringer af studieordninger
- Dispensation fra gældende studieordninger
- Beskikkelse af eksterne censorer
- Optagelsesudvalg og -procedurer
- Uddannelsesplaner for studerende på orlov
- Merit
- Studiekatalog
- Undervisningsevaluering
- Undervisningsmiljøvurdering
- Høringssvar på ændringer i uddannelsernes lovgrundlag.

Første gang studienævnene udtalte sig til rektor, var efter afslutningen af efterårssemesteret 2016.

Som det fremgår af ovenstående, er kvalitetssikringspolitikken omfattende og styrende for kvalitetssikringen af uddannelsen.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der ikke indsamles oplysninger om frafald, men da uddannelsen har meget få studerende, er det panelets opfattelse, at alle i organisationen ville vide det, hvis nogen af de studerende stoppede – og dette var tilfældet med den ene studerende, der stoppede på uddannelsen.

Der er ikke problemer med gennemførelse og frafald på uddannelsen i iscenesættelse, men der har været en frafalden studerende, som institutionen har information om.

Det er akkrediteringspanelets vurdering, at der indsamles relevante data, som indgår i kvalitetssikringen og kvalitetsudviklingen af uddannelsen.

Hvordan sikres løbende kvaliteten af kravene for optagelse og optagelsesprocessen som helhed?

Ved optagelsesprocessens afslutning er det uddannelseslederen, som er ansvarlig for at gennemføre og følge op på en evaluering af processen med inddragelse af optagelsesudvalget og den relevante studiekoordinator (redegørelse inkl. bilag, s. 141).

I 2016 gennemførte institutionen en fælles spørgeskemaundersøgelse for alle medlemmer af optagelsesudvalgene med fokus på deres oplevelse af informationsgrundlag, bedømmelseskriterier og håndtering af uenighed i forbindelse med bedømmelsen. Resultaterne fra evalueringen har primært haft betydning for udarbejdelsen af procedurerne for ansøgning og optag, hvor der på den baggrund bl.a. er indført retningslinjer for udarbejdelse af bedømmelseskriterier og for den eksterne censors rolle, når der ikke er et entydigt flertal i forbindelse med bedømmelsen (redegørelse inkl. bilag, s. 39).

Akkrediteringspanelet vurderer, at der gennemføres løbende kvalitetssikring af kravene for optagelse på uddannelsen og af optagelsesprocessen.

Bliver den samlede uddannelse periodisk evalueret med inddragelse af aftarere og øvrige relevante interessenter?

Hvert tredje år gennemføres der en uddannelsesevaluering med inddragelse af to eksterne interessenter (redegørelse inkl. bilag s. 37).. Den første uddannelsesevaluering er planlagt til at være gennemført i 2019, da det er tre år, efter at uddannelsen har gennemgået akkrediteringsprocessen. Som et pilotprojekt gennemførte rektor i efter-

året 2016 imidlertid et peer review af studieordningerne for uddannelserne i iscenesættelse, skuespil, musical og scenekunstnerisk produktion. Peer reviewet af studieordningerne og aftagerpanelets møde om uddannelsen i skuespil, der blev gennemført i efteråret 2016, gav ikke anledning til akutte ændringer i studieordningerne, men førte til en række opmærksomhedspunkter, som DDSKS planlægger at implementere i foråret 2017. Det drejer sig særligt om:

- Tydeligere definitioner af faglighed og kunstsyn
  - En nuanceret beskrivelse af relationen mellem teori, refleksion og praksis
  - Fælles sprogbrug på tværs af studieordningerne
  - Bedre balance med hensyn til antallet og omfanget af læringsmål for hvert fagelement.
- (redegørelse inkl. bilag s. 37).

I kvalitetssikringspolitikken (redegørelse inkl. bilag, s. 122) er processen for periodisk evaluering af uddannelserne beskrevet. Heraf fremgår det, at to eksperter fra aftager-, uddannelses- og forskningsinstitutioner skal udfordre uddannelsernes mål, indhold, tilrettelæggelse og kvalitetssikring. Eksperterne mødes med institutionen to gange. Første gang defineres og fastlægges der temaer, som anses som centrale for udviklingen af uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse. Anden gang mødes eksperterne med de relevante uddannelsesledere, uddannelsesansvarlige, linjeansvarlige og studerende.

Eksperterne udarbejder et skriftligt notat i samarbejde med den projektansvarlige, hvor de vurderer uddannelsen og kommer med specifikke anbefalinger med hensyn til uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse. Den skriftlige rapport indgår som grundlag for en gennemgang af studieordningerne hvert tredje år.

Akkrediteringspanelet vurderer, at DDSKS har en procedure for periodisk evaluering af uddannelsen med inddragelse af eksterne interessenter.

Sikrer uddannelsen løbende de nødvendige fysiske faciliteter og materielle ressourcer?

Uddannelsen i iscenesættelse er bred og omfatter undervisning i meget tekniske fagelementer som lys, lyd og scenografi på den ene side og mere teoretisk undervisning, fx i dramatisk skrivekunst, på den anden side. Det stiller krav til de fysiske faciliteter og ressourcer, særligt i København, hvor uddannelsens fire linjer i lys, lyd, scenografi og instruktion holder til.

Som tidligere beskrevet gennemføres der hvert tredje år en undervisningsmiljøvurdering (redegørelse inkl. bilag, s. 133) blandt de studerende. Der følges op på vurderingen af det fysiske undervisningsmiljø, ved at de uddannelsesspecifikke rapporter med resultaterne fra de åbne spørgsmål sendes til arbejdsmiljøudvalget. Arbejdsmiljøudvalget udarbejder handlingsplaner, som sættes i værk af ledelsen, og er ansvarligt for den løbende opfølgning.

Siden august 2016 har der været en biblioteksaftale, som er fælles for alle afdelinger. Biblioteket ligger fysisk sammen med Det Kongelige Danske Kunstakademis bibliotek på Holmen, og der er ansat en bibliotekar, som servicerer alle afdelinger.

Akkrediteringspanelet fik lejlighed til at se uddannelsens fysiske rammer under en rundvisning. De studerende gav her udtryk for, at de generelt har de fysiske ressourcer og materialer til rådighed, som de har brug for, bl.a. pga. DDSKS' produktionsenhed, der råder over 3-d-printere og forskellige maskiner, som de studerende kan få lov til at benytte. Uddannelsesledelsen har også fokus på at indgå samarbejder med forskellige teatre, bl.a. om udlån af lys- og lydudstyr til projektarbejde og visninger.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsens fysiske faciliteter og ressourcer sikres.

Bliver praktik kvalitetssikret?

Af kvalitetssikringspolitikken (redegørelse inkl. bilag, s. 130) fremgår det, at praktik foregår inden for rammerne af de relevante moduler i studieordningen, og arbejdsbelastningen skal svare til det normerede antal ECTS-point. Når praktikstedet er fundet, har den linje- eller uddannelsesansvarlige (LA eller SA) ansvaret for, at der indgås en

skriftlig praktikaftale med fokus på den studerendes læring. Praktikaftalen kan udarbejdes på baggrund af en skabelon og afleveres til den relevante studiekoordinator.

Den uddannelsesansvarlige og linjeansvarlige har ansvar for, at der pågår en løbende dialog mellem praktikstedet og den studerende under praktikforløbet, og ved semestersamtalen skal der være særligt fokus på at evaluere den studerendes praktikforløb. Den uddannelsesansvarlige og linjeansvarlige har ansvar for, at der følges op på de forhold, der ikke lever op til den gensidige aftale.

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsen gennem skriftlige aftaler, løbende dialog med de studerende og opfølgning på utilfredsstillende forhold sikrer, at de studerendes praktikophold har den fornødne kvalitet.

Om akkrediteringen

Lovgrundlag

En akkrediteringsvurdering af en kunstnerisk uddannelse er en faglig vurdering af, om uddannelsen lever op til foruddefinerede kriterier. Denne akkrediteringsvurdering er foretaget med udgangspunkt i de kriterier for uddannelsers kvalitet og relevans, som er fastlagt i bekendtgørelse nr. 339 af 6.4.2016 (bekendtgørelse om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af nye videregående uddannelser under Kulturministeriet).

Metode og proces

Akkrediteringsprocessen bygger på metodiske elementer, som er internationalt anerkendte, og på de europæiske standarder og retningslinjer for kvalitetssikring af videregående uddannelse. Hovedelementerne i akkrediteringsprocessen er, at institutionen indsender sit skriftlige materiale for at vise, hvordan kriterierne er opfyldt, at et fagligt akkrediteringspanel vurderer dette, og at der udarbejdes en akkrediteringsrapport, som offentliggøres.

AI har tilrettelagt akkrediteringsprocessen med det formål at sikre en transparent proces og tilvejebringe et solidt dokumentationsmateriale, som akkrediteringspanelet kan foretage sin vurdering på baggrund af.

Processen skitseres kort herunder. En uddybning af processen findes i AI's *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*, som er tilgængelig på www.akkr.dk.

- Institutionen har været inviteret til et vejledende informationsmøde om akkrediteringsopgaven.
- Institutionen har indsendt redegørelsen og bilag for at vise, hvordan de opfylder kriterierne. Kravene til den skriftlige dokumentation fremgår af *Vejledning til uddannelsesakkreditering af Kulturministeriets uddannelser. Eksisterende uddannelser*.
- Akkrediteringspanelet og AI har analyseret materialet ud fra de kriterier, som er fastlagt for akkreditering af eksisterende uddannelser, og har bedt institutionen om at indsende supplerende dokumentation ved tvivlsspørgsmål.
- Akkrediteringspanelet og AI har været på besøg på uddannelsesinstitutionen.
- AI har udarbejdet akkrediteringsrapporten på baggrund af institutionens skriftlige materiale og besøget samt akkrediteringspanelets analyse og vurdering heraf. Rapporten er godkendt af akkrediteringspanelet.
- Rapporten har været i høring på uddannelsesinstitutionen. Hvis institutionen har indsendt et høringssvar, der har givet anledning til ændringer i vurderinger i rapporten, vil det fremgå i det følgende afsnit om sagsbehandling.
- AI har sendt den endelige akkrediteringsrapport til Akkrediteringsrådet og har samtidig offentliggjort rapporten på www.akkr.dk. Akkrediteringsrapporten danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse om positiv uddannelsesakkreditering, betinget positiv uddannelsesakkreditering eller afslag på uddannelsesakkreditering.
- Akkrediteringsrådet meddeler sin afgørelse til uddannelsesinstitutionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Organisering

Fra AI har akkrediteringskonsulent Anne Hallenberg stået for at gennemføre akkrediteringsprocessen og at udarbejde rapporten i samarbejde med områdechef Steffen Westergård Andersen, der har haft det overordnede ansvar.

Sagsbehandling

Dokumentationen er modtaget 15. december 2016.

Akkrediteringsrapporten er sendt i høring hos institutionen 19. juni 2017.

Akkrediteringsrapporten er behandlet på Akkrediteringsrådets møde 11. oktober 2017.

Bemærkninger

Den Danske Scenekunstscoles (DDSKS') ansøgning indeholder dokumentation, som er identisk for alle institutionens uddannelser. Som konsekvens af dette er der identisk tekst i akkrediteringsrapporterne for de fire scenekunstudannelser iscenesættelse, musical, scenekunstnerisk produktion og skuespil.

Akkrediteringen af uddannelsen er foretaget på baggrund af ny studieordning gældende fra august 2016. Akkrediteringspanelet har således set praksiseksempler på studieordningens udmøntning på 1. og 2. semester af uddannelsen. For moduler, fagelementer, kurser o.lign., der er nye i forhold til den tidligere studieordning på hhv. 3., 4., 5. og 6. semester, har panelet haft studieordningens beskrivelser heraf til rådighed som vurderingsgrundlag, da fagaktiviteterne endnu ikke har været gennemført i praksis.

Dokumentation – samlet oversigt

- Redegørelse
- Studieordning

Bilag - Kriterium 1

- Bilag 9 Definitioner fra Danmarks Statistik
- Bilag 10 Populationstabel til ledighedstal fra Danmarks Statistik
- Bilag 11 Sammenligningsgrundlag fra Kulturministeriet
- Bilag 12 KUR-notat - tabeller fra kulturstatistik 2016
- Bilag 13 Ny fordeling af studieårsværk på bachelor- og kandidatniveau
- Bilag 14 Kvalitetssikring af uddannelser
- Bilag 15 Dimittendundersøgelse 2016 (udkast)
- Bilag 16 Omverdensanalyse DDSKS 2015
- Bilag 17 Referat fra møde i aftagerpanelet 27-01-16
- Bilag 18 Referat fra møde i aftagerpanelet 18-05-16.
- Bilag 19 Referat fra møde i aftagerpanelet 19-09-2016
- Bilag 33 Kulturministeriets svar på ny fordeling af årsværk
- Bilag IS1 Notat om iscenesættelse som kompetenceområde

Bilag - Kriterium 2

- Bilag 21 Notat om udvikling af videngrundlaget på DDSKS
- Bilag 22 Notat om sammenhængen mellem de faglige miljøer på DDSKS
- Bilag 29 Ansøgning om FUSA-midler DDSKS 2016
- Bilag IS2 De fastansatte underviseres aktiviteter indenfor de seneste tre år
- Bilag IS4 Overblik over uddannelsens fagelementer og primære undervisere
- Bilag IS5 Overblik over tilrettelæggernes aktiviteter inden for de seneste tre år

Bilag - Kriterium 3

- Bilag 23 Ansøgningsvejledning for 2017

- Bilag IS6 Sammenhæng mellem målbeskrivelser, iscenesættelse
- Bilag IS7 Beskrivelse af uddannelsen og linjerne

Bilag - Kriterium 4

- Bilag 25 Overblik over kortere og længerevarende studieophold 2015 DDSKS
- Bilag 30 Oversigt over inter-institutionelle aftaler på DDSKS
- Bilag IS8 Beskrivelse af udvalgte fagelementer

Bilag - Kriterium 5

- Bilag 26 Notat om peer review af studieordninger 2016
- Bilag 28 UMV DDSKS 2016
- Bilag 31 Operationelle mål og resultatmålene i rammeaftalen DDSKS 2016-18
- Bilag 27 Forretningsorden, Studienævnet for iscenesættelse

Bilag - Særlige forhold

- Bilag 1 Udredning om de videregående uddannelser på scenekunstmrådet 2013
- Bilag 2 Aftale med Kulturministeriet om akkreditering af DDSKS' uddannelser
- Bilag 3 Notat til Kulturministeriet om DDSKS bacheloruddannelser
- Bilag 4 Lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet
- Bilag 5 Styrelsesbekendtgørelse DDSKS
- Bilag 6 Uddannelsesbekendtgørelse DDSKS
- Bilag 32 DDSKS organisationsdiagram 2016

Følg brev med rektors godkendelse

Supplerende dokumentation

- Svar på supplerende spørgsmål vedrørende ansøgningsvejledning til dramatisk skrivekunst [24. februar 2017]
- Svar på supplerende spørgsmål vedr. antal ansøgere på DDSKS' uddannelser [15. maj 2017]
- Svar på supplerende spørgsmål vedr. uddannelsesestal [18. maj 2017]
- Sammenligningsgrundlag for ledighedstal [21. august 2017]

Høringssvar inkl. bilag